

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

NAŠ DOM

LIST ZA LJUDSKO PROSVETO

LETNIK XIX

AVGUST 1927 SEPTEMB.

»Naš dom« izhaja 1. v mesecu. Naročnina za vse leto 20 Din (za naročnike Slov. Gospodarja 15 Din), za Italijo 16 lir, za Avstrijo 3½ Š.

CIRILOVA KNJIGARNA JE NAJLEPŠA IN NAJBOGATEJŠA V MARIBORU.

Kaj kupujete svojim dragim za god? — Kupite jim kaj lepega in trajnega: dobro knjigo! Z dobro knjigo nagradite pridnega otroka! Tudi sami sebi kupite lepo knjigo, kadar premorete le 10 D! Lepe povesti človeka razvedrujejo, da pozabi bridkosti življenja. Marsikdo ne bi bil tako malodušen v življenju in tolikokrat obupan, če bi čital vzpodbudne knjige. Kako lepo je, če ima fant ali dekle svojo knjižnico! Ali Vas res nič ne miče? Čitamo lepo povest in niti ne čutimo, koliko smo se iz nje naučili. Včasih so naši fantje in dekleta naročevali mnogo knjig; zdaj porabijo skromne denarje rajši za druge reči. Kaj bi bilo, če se bi naši fantje in dekleta odločili, da si kupijo vsako leto kako novo knjigo?! — Seveda, bi že, pa si ne znajo izbrati; kaj ne? No, vidite! Vi, ki prihajate pogosto v Maribor, stopite v Cirilovo knjigarno na Koroški cesti ali pa pri frančiškanski cerkvi; tam Vam bodo gospodične rade pomagale, da si izberete krasne knjige za prav dober kup. Če imate le 10 Din v žepu, si boste lahko kupili lepo knjigo. — Vi pa, ki ne morete v Maribor, pišite dopisnico na Tiskarno sv. Cirila v Mariboru in jo prosite, da Vam pošlje brezplačno seznam svojih knjig. Sicer pa mora imeti itak vsako društvo tak seznam; če ga nima naj si ga takoj naroči! Potem pa stopite h g. kaplanu ali h g. župniku in ga vprašajte, katero knjigo si bi naročili. Lepa knjiga je naš najboljši prijatelj!

Ko bo vsak naročnik »Našega doma« dobil 5 novih, »Naš dom« ne bo več tako majhen, temveč bo na 40 straneh in barvane slike bo imel, povrh tega pa bo veljal 15 Din na leto, za naročnike »Slov. Gospodarja« pa 10 Din.

KNJIŽEVNOST.

»Dinamit in antidinamit«. Župnik Mrkun je napisal knjižico o dinamitu = alkoholu in antidinamitu = abstinenci; 58 ugovorov zoper abstinenco je nabral in jih pobil. Knjižica človeka hočeš nočeš prepriča. Nudi krasno snov za predavanja. Naročajte jo pri »Sveti vojski« v Ljubljani, Poljanski nasip 10. Velja po pošti 10,50 Din.

Prosvetna zveza želi, da bi bila vsa društva naročena na »N. d.«, ki bi bil osrednje društveno glasilo, v katerem bi PZ objavljala svoje okrožnice in društvom dajala vsa navodila ter pojasnila. Dobiček bi bil obojestranski, PZ bi si napram društvom prihranila mnoge izdane poštnine, društva pa bi bila po prosvetnem glasilu z Zvezo v stalnem stiku. Od 170 pri PZ včlanjenih društev, je naročenih na »N. d.« le komaj 74 društev. Nobenemu prosvetnemu društvu ne sme biti prosvetni list »N. d.« neznan.

Tiskovni sklad. Hočemo prihodnje leto mesto 2400 — 10.000 naročnikov! Potem bomo imeli vsak mesec 32 strani. — Vlč. g. Fr. Hrastelj, podravnatelj, 100 Din; vlč. g. Gomilšek, župnik pri Sv. Benediktu, 110 Din. Bog povrni!

NAŠ DOM

Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike. Slomšek.

O NARODNI NOŠI V PTUJSKI OKOLICI.

Dr. Fr. Kotnik.

Sezimo zopet nazaj v leto 1811. in pogledimo, če hrani zapuščina nadvojvode Ivana kaj gradiva! V zbirki je slika (št. 3) pod naslovom: »Untersteier«, ki predstavlja moža in ženo, ki nosita vodo.

Mož nosi bele brgeše, ki segajo čez kolena do polovice meč, čez nje ima srajco, segajočo skoraj do kolen, ki je prepasana s širokim, rjavim pasom. Njegovi lasje se spuščajo na tilnik.

Žena nosi pečo in dolgo belo obleko, ki sega do gležnjev. Prepasana je z ozkim rjavim trakom. Razen tega ji visi ob strani belo-zelena, ročno tkana porta, na kateri visi običajni nož, ki ga v tem času tako nosijo vse slovenske gospodinje vsaj v štajerski Sloveniji in v Mežiški dolini. Na glavi nosi vrč.

V zemljepisni knjigi: »Neueste Länder- und Völkerkunde. Ein geographisches Lesebuch für alle Stände. 18. Bd. Kaiserthum Oesterreich. Prag 1823« opisuje pisatelj narodno nošo tako-le: Obleka se v različnih delih dežele tudi izpreminja. Večji del nosi nemški kroj, samo najjužnejši del (dežele) od Radgone do Ormoža, potem gor ob Dravi (pisatelj pravi Donavi!) čez Zavrč, Borl v Haloze, potem čez Ptuj po Pesnici v Slovenske gorice nosi hrvatsko nošo. V Savinjski dolini se približuje kranjskemu, v slovenjgraškem okraju koroškemu, v zgornji Murski in Aniški dolini salcburškemu kroju.

Leta 1852. so obhajali dne 25. in 26. julija v prijazni cerkvi v Jezuzalemu, v podružnici šmiklavške župnije v Slovenskih goricah 200-letnico cerkvine ustanovitve. O tej slovesnosti je poročal v Novice Franc Hrašovec, oče bivšega celjskega župana dr. Hrašovca, kar izpričuje Pajek v Črticah str. 119. Na strani 259. in 260. letnika 1852. govori tudi o pestrih narodnih nošah, ki jih je videl v Vrazovem zavičaju. Pa naj on govori:

»Praznovanje slovesnega dneva povikšat, je privrelo iz 10 bližnjih fara v slovesnih procesijah nebrojno število pobožnih Slovencev, tako da se ne lažem, če rečem, da v nedeljo jih je bilo 10 do 12.000 na tem shodu, kteremu sim se tudi jaz pridružil. Ker se jih je od mnozih krajev doljnega Štajarja starih in mladih, premožnih in bolj revnih velika množica snidila, se je vidila n a r o d s k a o p r a v a (noša) in obnaša mnogokrajnih naših Slovencev, in tudi v tem obziru je bilo znamenito, ti dan med našim ljudstvom biti. Kar sim vidil, vam, dragi čitatelji, hočem ob kratkem popisati.

Ko so mladi, pa premožni šavničarji, Murščanji in Lutomerčanji, visoke določne postave, s svitlimi čizmami, tanjkimi, belimi in širocimi

bregušami, z enako kratko robačo, lepo pisanim perlsikom, z jopo iz žlahtnega suknja čez ramo, z zalimi cvetlicami okinčanim visocim klobukom gizdavo v narodski opravi stopali, se je prikazal tu in tam kak vincarski gizdelin, sicer le malo razločen od ravno popisane oprave,

Narodna noša Ormož—Ljutomer.

semteritje pa kakošen tak, kteremu se je vidilo, da je na Slovenca Nemec vcepljen; — s t a r i možje teh krajev pa so koračili v dolzih črnih kožuhih. P o d r a v c i, H a l o ž a n i in P e s n i č a r j i, visoke postave in bolj suhega obraza, nosijo čez bele in daljše breguše tudi bolj dolge

robače, včasih opasane, imajo rudeče ali modre perslike, in so mnogokrat tudi poleti v moder meten (Mantel) zaviti; sicer je njih oprava podobna tisti Šavničarjev; le bolj postarni izmed njih dolg bel kožuh ali moder meten, in čezenj rudeče premast kanjer (torbo). Bolj revni, sosebeno revni viničarji, so v gabanico, ženske pa v veliko belo rjuho zavite. Dekleta nosijo večidel čizme, nekatere tudi vezivne šolne, kratke pa kot sneg bele rokavce, okoli vrata in čez persi zal svilen robec, na glavi belo pečo, pisano janko (Kittel) s črnim predpertom iz tibeta; nekatere imajo poletčeno (Spenser); ktera je pa bolj živa, je pa nima, v roci imajo čeden robec z molitvinimi bukvami in pa pogačo. Nekako štimano vidiš fanta z deklino k štantu iti, kjer sterdenico prodajajo; on medu kupi, ona pa pogače da. V pogači skuša eno dekle drugo prekositi. Ples v kaki gostivnici sklene večkrat praznični shod, kjer se raduje vse židane volje, in se tudi rado prepeva.«

Sedaj pa primerjajte sliko: Narodna noša Ormož-Ljutomer! Slika je iz graškega narodopisnega kmečkega muzeja. Prej je bila last družina »Almbrüder«. Ob kaki svečanosti so v Gradcu pokazali Almbrüderji vse štajerske narodne noše, torej tudi naše. Visoki klobuk, beli meten (površnik), bregeše (ki bi morale biti širše), čizme, prepasana robača, prslik, peča, kratki rokavci — vse to navaja tudi Fr. Hrašovec l. 1852. in že drugi prej. Fes seveda ni slovenska noša. So jo še precej dobro zadeli Almbrüderji v Gradcu.

(Dalje bo sledilo.)

NA BREZJE.

POT.

Vlak nas bo nesel mimo Ponikve, kjer bomo gledali na levo¹⁾, da bi videli mogočno rojstno hišo našega Slomška; mimo Celja in Rimskih toplic, kjer je bil doma pesnik Aškerc. Pri Zidanem mostu, kjer se zliva Savina v Savo, se cepi železnica: ena gre v Zagreb, druga v Ljubljano. Brzeli bomo mimo naših največjih premogovnih zakladnic v Hrastniku, Trbovljah, Zagorju ob bistri Šavi proti Ljubljani.

Bela Ljubljana! Nad njo je kakor mogočen orel grad. Če bo kaj časa, bomo stopili na Grad in pred nami bo vsa Ljubljana z lepimi cerkvami in palačami; za mestom pa bomo videli novo pokopališče, kjer počiva Evangelist Krek.

Z glavnega ljubljanskega kolodvora se popeljemo mimo gorenjskega ljubljanskega kolodvora — (Ljubljana ima še tretji: dolenski kolodvor) —, mimo postajice Dravlje v št. Vid-Vižmarje. Na desni bomo videli veliko poslopje z zlatim napisom: Kristusu Zveličarju sveta. Tu je zavod sv. Stanislava, v katerem je ena najboljših gimnazij, škofijska gimnazija. Na isti strani se kopiči 671 m visoka Šmarna gora z romarsko cerkvijo; na nobeno goro jih ne hodi toliko kot na Šmarno goro.

Pri Medvodah se zliva Sora v Savo. Naslednja postaja je Škofja Loka; na levi strani pol ure od postaje je mesto, kjer so

¹⁾ Desno in levo določiš, če se obrneš z licem v tisto smer, kamor gre vlak.

imeli nekoč bavarski brižinski škofje grad; zdaj je tam uršulinski samostan z dekliškimi šolami. Od Škofje Loke se cepita dve dolini: Poljanska dolina, po kateri bi prišli v sedmih urah v Žire, kjer skoraj pri vsaki hiši klekljajo čipke; druga je Selška dolina, po kateri bi prišli v treh urah v Selco, kjer je živel Krek, in v Železnike.

Toda mi ne mislimo hoditi po teh krajih; nas bo peljal vlak od Škofje Loke mimo Bitnja v Kranj. Po lepem, širnem Sorškem polju se bomo vozili in če bomo hoteli prešteti cerkve, kar jih bomo odtod videli, jih ne bomo mogli, toliko jih je.

K r a n j je krasno mesto. Na severu ga venčajo Karavanke s Storžičem (2132 m) in Savinske planine z Grintavcem (2558 m). V Kranju sta pokopana dva velika pesnika: dr. France Prešeren in Simon Jenko. Od Kranja vodi lepa cesta po divji Kokrski dolini proti Koroški: v 7 urah bi bili na Jezerskem in bi šli v Železno Kaplo. Od Kranja pa vodi tudi posebna železnica v Tržič, kjer so tovarne za čevlje. Ob tej straniški železnici gre cesta na Tržič in dalje na Ljubelj in v Borovlje na Koroškem.

Mi pa se bomo vozili od Kranja proti postajici S v. J o š t. Sv. Jošt je cerkev na gori, ki smo jo mogli videti tam od Škofje Loke. Pri Sv. Joštu je zbiral Krek v počitnicah svoje učence in jih navduševal za veliko delo med ljudstvom.

Cerkev Matere božje na Brezjah.

Ob divji Savi navzgor pridemo v Podnart-Kropo. V Podnartu je doma vitez Pogačnik, ki je bil prvi predsednik jugoslovanske vlade v Sloveniji. Njegov sin je major in spremljevalec našega kralja in kraljice. S te postaje je $\frac{3}{4}$ ure v Kropo in odtam še $\frac{1}{2}$ ure v Kamno gorico. Ta kraja sta imenitna po svojih žebliarskih tovarnah. Kar pa je še bolj imenitno, je to, da so lastniki teh tovarn delavci in občani sami.

Zdaj pa pridejo O t o č e. Majhna postajica je znamenita, ker ne mine dan, da ne bi izstopali romarji. Izstopimo tudi mi. Hodili bomo nekaj minut in prišli do novega savskega mostu; starega je pobrala zadnja povodenj. Šli bomo še kakih 10 minut; potem se pa lahko odločimo: ali gremo po cesti in po daljšem ovinku, ali pa po strmi stezi — na Brezje.

Z Otoč je dobre pol ure do Brezij.

PRI MARIJI POMAGAJ.

Kjer je danes prelepa romarska cerkev, je bila nekoč cerkvica sv. Vida, podružnica mošenjske fare. L. 1800 ji je prizidal mošenjski župnik Urban Ažbe Marijino kapelico, ki jo je imenoval »Pomoč kristjanov«. Že takrat so okoličani radi hodili v to kapelico.

L. 1809. so zavladali nad našimi kraji Francozi. Slikar Leopold Lajer je ponarejal francoske bankovce; zato so ga zaprli v Kranju. V ječi je prosil Marijo za pomoč in se zaobljubil, da bo poslikal kapelico Matere božje na Brezjah ter daroval cerkvi podobno Marije Pomagaj, ki jo je slikal v ječi, s težkimi verigami na rokah.

Res je bil uslišan. L. 1813. so Francozi zapustili deželo in Lajerja so izpustili. Kakor je zapisano v kapelici Marije Pomagaj, je Lajer izpolnil svojo obljubo l. 1814. Neskončno ljubezniva je njegova slika Marije Pomagaj; Marijin pogled je tako čudovit in poln milobe, da človek komaj verjame, da so slikale te Marijine oči človeške roke.

Vedno več romarjev je prihajalo, posebno, odkar se je zgodilo na Brezjah več čudežnih ozdravljenj. Cerkvica je postala premajhna in z nabranimi darovi so se lotili in postavili novo cerkev. Deset let so jo zidali, l. 1900. jo je posvetil kardinal in nadškof dr. Jakob Missia, ki je naš prleški rojak, doma tam pri Hrastju blizu Radencev. Tudi v novi cerkvi je ostal v glavnem oltarju sv. Vid, stara Marijina kapelica pa je ostala vsa, kakor je bila.

Dve leti poprej so dozidali tudi frančiškanski samostan, tako da oskrbujejo cerkev Marije Pomagaj sinovi sv. Frančiška Asiškega.

L. 1907. je prosil knezoškof dr. A. B. Jeglič sv. očeta, da bi smeli čudodelno podobo Marije Pomagaj kronati. Kronanje se je izvršilo s sijajno slovesnostjo; navzočih je bilo 30.000 romarjev.

Koliko pobožnih molitev je že slišala in uslišala Marija Pomagaj, o tem pričujejo neštevilne zahvalnice, bergle, lasje, slike itd., ki so razobešene v kapelici. Le nekaj uslišanj bomo tu nakratko omenili:

L. 1892. je v Laškem zbolela Ivana Kocbek na pljučnem vnetju. Smrt se je bližala in zdravnik je obupal. Prišel jo je previdet tedanji kaplan v Laškem Fr. Hrastelj, opravil molitve in jo posebno priporočil Mariji Pomagaj. Takoj ji je postalo boljše in drugi dan je že vstala.

Dne 1. junija 1877. je prišla na Brezje Marija Kranjčan iz Vitanja; bila je hroma. Med sv. mašo pa je nenadoma začutila, kako ji sklepi v nogah pokajo. Po sv. maši je po nekem navdahnenju vstala, pustila bergle in zajokala od sreče.

V krasnem okviru je pri Mariji Pomagaj velika slika; na njej je Marijin oltar, mašnik je ravno pri povzdigovanju, dva ministranta klečita za njim. Pred oltarjem kleči črno oblečeno dekle in ob njej na

tleh so bergle. Pod sliko je tole zapisano: »V zahvalo Mariji Pomočnici za čudežno ozdravljenje dne 15. avgusta 1907. Finžgar (Tončkova) Marija z Brezij.« Kako se je to zgodilo?

Marija Finžgar je bila že tri leta bolna. Iskala je pomoči pri raznih zdravnikih: pri dr. Vovesu v Radovljici, pri dr. Globočniku v Kra-

Marija Pomagaj.

nju, dr. Klimeku na Bledu, dr. Prosinaku v Ljubljani in pri dr. Šlajmerju v ljubljanski bolnici. Zdravniki so rekli, da je ni mogoče ozdraviti. Vedno slabše ji je postajalo, morala je hoditi ob bergljah, nazad-

nje pa je čisto obležala; noge so ji otekle, roke otrpnile, v spodnjem telesu je imela strašne bolečine. Ko je videla, da ji ni več pomoči, se je zatekla k Mariji Pomagaj. Na Veliki Šmaren 1907 sta jo brata in oče peljala v cerkev; ob ½5 zjutraj so maševali v njen namen. Pri darovanju ji je postalo tako slabo, da so jo morali na tla položiti; vsi so bili prepričani, da ji je prišla smrtna ura. Ko je zvonček zacingljal k povzdigovanju, je prišla k sebi. Ko pa je mašnik dvignil kelih s sveto krvjo, je obsijala nesrečnico milost božja: z nenadnim sunkom je pokleknila in nekaj hipov potem — brez vsaktere tuje pomoči — prišla čevlje, ki jih je prinesla v velikem zaupanju, da bo ozdravela, in si jih obula. Vsi navzoči so od začudenja samo gledali in na glas molili. Po sv. maši je šla trikrat na kolenih okoli oltarja, nato je vstala — prvič po tolikih letih! —, oprla se je na brata, šla v sakristijo in se spovedala in sprejela sv. obhajilo. — Še danes živi na Brezjah.

Srečni smo, da si je Marija tudi med nami Slovenci izbrala tak veličasten kraj svoje milosti.

NA BLED!

Pravijo, da ni lepše okolice kot jo imajo Brezje. Poglejmo okoli sebe! Na severu bomo videli mogočni Stol, ki je 2236 m visok. Proti solnčnemu zapadu nas pozdravlja mogočno triglavsko pogorje s sinjim velikanom Triglavom (2864 m).

Z Brezij smo lahko v eni dobri uri v prijaznem mestecu Radovljici; iz Radovljice imamo pičle pol ure do Lesc. Lesce so postaja za Bled. Iz Lesc se bi lahko zasukali proti severovzhodu; tam so Begunje, lična vasica, kjer je dom ljubljanskega škofa. V Begunjah je kaznilnica za ženske. Če se bi podali iz Lesc ob železnici gor proti Jesenicam, bi prišli mimo rojstne vasi našega največjega pesnika Prešerna, mimo Vrbe. Tam blizu je Žirovnica in domačija silovitega Trebušnika, ki ga poznate iz šaljivih povesti.

Mi pa bomo krenili iz Lesc rajši po lepi cesti čez železnico in dol k Savi skozi gozd na Bled. Od Lesc do Bleda je pičla ura, tako da lahko računamo, da bomo prišli z Brezij do Bleda v 2½ urah. Kdor pa je slab pri nogah, bi lahko šel z Brezij nazaj na Otoče, odtod z vlakom na Radovljico in do Lesc; od Lesc pa peš na Bled; tudi tako bi hodili kako 1½ uro peš.

BLED.

Dežela kranjska nima lepš'ga kraja,
kot je z okolšč'no ta podoba raja.

Prešeren.

Pravijo, da so se nekoč angelci jokali in Bog je odločil, da se vse njihove solzice stečejo: iz teh solzic je nastalo blejsko jezero.

Danes je Bled znan vsemu svetu kot eden izmed najlepših krajev na zemlji. Poleti srečaš ljudi z vsega sveta: Francoze, Nemce, Čehce, Angleže; še Kitajce in Japonce in Amerikance; še Ruse in Grke in Turke: vsi prihajajo, da pogledajo raj na zemlji.

Jezero je veliko 1.33 km². Okrog in okrog gre krasna cesta. Na severni strani, na mogočni steni kraljuje 614 m visoko Blejski grad, kjer so gospodovali od l. 1004. do l. 1803. briksenški škofje.

Že okoli l. 600. so prišli v ta kraj Slovenci. Takrat so bili še pogani. Na otoku je bil tempelj boginje Žive. Ko so se po l. 700. začeli pokristjanjevati, se je vnel boj med poganskimi in krščanskimi Slovenci. Poganske Slovence je vodil junaški Črtomir, krščanske pa Valj hun. Črtomir je imel nevesto Bogomilo, hčerko poganskega duhovnika na blejskem otoku. Medtem, ko se je boril Črtomir tam na bohinjski strani in ga je Valjhun premagal, je neki misijonar pokristjanil Bogomilo in njenega očeta. Ko se je premagani in ubežni Črtomir vračal k svoji nevesti, jo je našel kristjano, ki se je odločila, da gre v samostan. Še njega je pridobila za Kristusa: ob Savici nad Bohinjskim jezerom so ga krstili; šel je za Kristusovega duhovnika. Odtedaj kraljuje na blejskem otoku Marija. To zgodbo nam je povedal v prelepi pesmi: »Krst pri Savici« Fr. Prešeren.

Pravljica pripoveduje, da tu nekoč ni bilo jezera; bili so tod sočni pašniki in sredi na hribčku cerkvica Matere božje. Okrog cerkve ni bilo ograje; živina je prišla čisto do cerkve, še celo vanjo je zašla in oblizovala Marijino podobo. Večkrat se je oglašal glas iz višav: »Ograde cerkev, drugače jo bom sam!« Ljudje pa niso poslušali svarila, ki je prihajalo z nebes. Ko so se neko jutro zbudili, so videli, da jim je vse pašnike pokrila voda; tako si je Bog ogradil cerkev.

NA BLEJSKEM OTOKU.

Že okoli l. 1200. je bila na otoku cerkvica. Današnji glavni oltar je iz l. 1666.; na prestolu sedi Marija z Jezusom, ob nji pa je sveti cesar Henrik II., ki je bil podaril Bled briksenškemu škofu, in njegova žena sv. Kunigunda. Znamenit je čudežni zvonček; sredi cerkve je vrv in ni ga romarja, ki ne bi potegnil zanj in zaklenkal; karkoli si kdo želi, ko potegne za ta zvon, se mu izpolni — tako pravijo. Zato boste ves dan čuli, kako pozvanja zvon z otoka. Zvon je iz l. 1534.

O tem zvonu pripovedujejo tole: Na blejskem gradu je živeła vdova, ki je žalovala za možem, ker so ji ga ubili roparji in ga vrgli v jezero. Vse zlato in srebro je dala, da so vlili zvon za cerkvico na otoku, da bi zvonil za dušo rajnega moža. Ko pa so vozili zvon na otok, je prišel tak vihar, da so vsi utonili, zvon pa se je pogreznil na dno jezera. Še zdaj včasih zapoje v tihi noči zlatosrebrni zvon iz jezera. Mlada vdova je postala še bolj žalostna. Vse premoženje je darovala cerkvi na otoku in odšla v Rim v samostan. Tedanji papež je dal vlití nov zvon in ga sam blagoslovil ter poslal na blejski otok. To je čudežni zvon željá, za katerega pozvoni vsak romar.

Zraven cerkve na otoku, na severni strani, je hišica iz l. 1620., kjer so prebivali nekoč puščavniki. Zapadno od cerkvice je prostorna hiša, kjer so stolovali nekoč prostje na blejskem otoku. Tudi ta hiša je iz l. 1620. Zraven nje je mežnarija, kjer si blejski popotnik lahko počiva in gleda, kako prevaža mežnarjev fant ovce z otoka preko jezera na pašo.

Od mežnarije vodi 99 stopnic k jezeru; pod mežnarijo je kapelica, stara 261 let. Tudi na drugo stran vodijo stopnice k jezeru; 76 jih je. Na tej strani spodaj je lična lurška kapelica.

Ali ste že videli igro »Junaške Blejke«? Ta igra nam kaže resničen dogodek iz l. 1813.:

Ko je vladal po naših deželah najmogočnejši cesar francoski, Napoleon, je rabil za svoje vojske mnogo denarja. Kar z davki ni mogel iztisniti iz kmetov, je skušal dobiti s tem, da je zaplenil cerkveno premoženje. Tudi na Bled so prišli Francozi, da oropajo bogate zaklade cerkvice na otoku. Tedaj so se zbrale žene in dekleta, zvonile plat zvozna, vse čolne spravile na otok, da Francoz ni mogel na jezero. Tri dni je trajala vojska in zmagale so junaške Blejke ter rešile Marijino lastnino.

Cerkvica na otoku je božja pot, kjer je izprosila Marija premnoge čudežne milosti.

OKOLI JEZERA.

Polno krasnih hiš je okoli jezera. Najlepša in največja je na južni strani, sama zase, svetla in sredi visokega drevja: to je poletna prestopnica našega kralja, gradič Suvobor. Kadar vihra na njem zastava in korakajo pred njim stasiti vojaki kraljeve garde, takrat vemo, da je kralj doma. Pred gradičem ima svoja čolna in neredko se popelje na jezero.

Na drugi strani, proti zapadu, je visoko zgoraj železniška postaja Bled. To je postaja na železnici, ki prihaja z Jesenic in vodi mimo Bohinja v Gorico. Ako bi hoteli videti še eno znamenitost slovenske zemlje, se bi podali ob tej železnici proti severu (proti Jesenicam) in šli skozi svetovnoznani Vintgar. Vintgar je divja, ozka soteska, kjer hođiš okoli $\frac{1}{2}$ ure med samimi skalami po brvi nad penečo se vodo, ki se nazadnje poslovi od Tebe v razkošnem, silnem slapu, da ti visoko okoli brizgajo vodne pene. Potem lahko kreneš do bližnje postaje Dobrava-Vintgar in se odpelješ na Jesenice, odtod pa na Javornik, Žirovnico in Lesce. Zdaj si tam, odkoder si prišel.

Mi pa bomo ostali še na Bledu. Morda se popnemo po cesti ali po kaki stezi, ki jih je dovolj, na visoki, strmi Blejski grad, kjer je gostilna. Pod gradom si bomo ogledali lepo župno cerkev sv. Martina, ki so jo dozidali l. 1904. Na tem mestu pa je bila že l. 1004. kapelica, pozneje pa cerkev.

Na Bledu so tudi toplice, ki privabijo marsikakega bolnika. Povrh pa je polno odličnih gostov, ki si želijo počitka in razvedrila v lepi prirodi.

Zdaj, ko je kralj na Bledu, prihaja vse polno ministrov, princov in princesinj, tako da je Bled ves kraljevski ponosen.

NAZAJ DOMOV!

Tudi od lepote bomo postali trudni. Radi se bomo vračali v naše Podravje, v naše štajerske gorice in pohorske hribe. Četudi naš je veljalo kak dinar, ga bomo veselo pogrešali, ker smo se navžili lepote in videli dobroto božjo.

NADŠKOFIJSKA CERKEV V ZAGREBU

je ena najveličastnejših cerkev v naši državi. Stoji nad zagrebškim glavnim trgom, ki mu pravijo: Jelačićev trg. Tisti del mesta okoli nadškofijske cerkve se imenuje »Kaptol«. Tam prebiva nadškof v krasni palači, dalje pa stojijo hiše dveh pomožnih škofov in kanonikov. Zagreb ima torej razen nadškofa še dva škofa in potem še posebej grškokatoliškega škofa. Ni še dolgo, kar je umrl pomoljni zagrebški škof dr. Josip Lang, zelo svet mož, za katerega se je začel proces, da ga proglasijo za blaženega in za svetnika.

DOMAČA APOTEKA.

Doktor Fr. Jankovič.

Najbolj razširjena bolezen je revmatizem. Neverjetno mnogo ljudi boleha na tej bolezni in nešteti so dnevi nesposobnosti za delo in zaslužek vsled te bolezni. Jedna največjih bolniških blagajn v Berlinu je ugotovila, da je samo v letu 1920 imela 1284 bolnikov radi tuberkuloze s 70.502 dnevi nesposobnosti za delo, vsled revmatičnih obolenj pa v istem letu 7336 bolnikov, ki so 242.632 dni praznovali. Iz tega lahko posnemamo, kako velikanskega socialnega in gospodarskega pomena so revmatična obolenja. Ločiti moramo pravi revma in gihtično bolezen. Prva je infekcijskega značaja, druga je posledica preobilnega uživanja dobrot tega sveta, vsled česar se uratna kislina nabira v sklepeh. Slednja je tudi znana kot putika. Zdravil proti revmi je sila veliko. Najbolj uspešno je cepljenje s »Ponndorf B«, kar pa zamore le zdravnik izvrševati. Zelo učinkoviti so tudi razni salicilati, ki se jih pa ne sme jemati brez skrbnega zdravniškega nadzorstva. Imamo pa končno tudi zelo dobra domača zdravila. Med temi moram v prvi vrsti imenovati vodeni pesek. Pesek iz potoka se preseje, fini drobni sviž se v velikem piskru suh pogreje, vroč dene v primerne žakličke in boleči udi se s tem peskom dva prsta na debelo povijejo. Pesek mora vsak dan biti svež, že rabljen pesek je brez koristi. V težjih slučajih se mora takih ovitkov kar zaporedoma napraviti vsak večer skozi 42 dni. Sredstvo je res izborno in zelo priporočljivo.

Drugo domače sredstvo, ki se tudi prav imenitno obnese, je pa sledeče: dve kili praproti s koreninami, po pet pesti stolčenih brinjavih jagod, drobno narezanih kopriv s koreninami in senenega droba se skuha, pusti tri ure v kotlu vreti, nakar se preostanek dene v banjo.

nanosi tople vode, doda še veliko pest morske soli in bolnik se s hladnim povojem okoli čela in senc vsede v to kopelj s toploto 30—32°C. se koplje najmanj 20—30 minut med vednim prilivanjem tople vode. Po kopelji se mora bolnika suho frotirati, ga položiti v postelj in mu dati šalco vročega čaja od lipovega in bezgovega cvetja in k nogam toplo opeko in ga močno odeti, da se močno prepoti. Takih kopelj smemo napraviti vsak teden le jedno, v celem pa sedemkrat. Uspeh je izredno dober. Mnogim koristi slična topla kopelj, kateri dodamo jelovine 1½ kg na približno tri litre vode, kuhane v zaprti posodi. Po kopelji se morajo boleči sklepi vribati z brinjevim oljem, ali pa po Kneippu z mazilom, obstoječim iz jednega dela kafe, dveh delov cvetja od arnike in smerečja in 20 delov razredčenega alkohola (60%).

Nekateri zelo hvalijo pri revmatizmu kopelji z ovseno slamo. Ovsena slama se drobno nareže in se pol ure kuha v vodi in se potem vrže v banjo s toplo vodo, v kateri se mora bolnik 20 minut kopati. V ostalem se postopa kot pri prejšnji kopelji. Ker vsebuje brstje in lubje črnega topola salicilate, se priporoča čaj od njih 10—15 gr na ½ litra vode. Brstje se tudi lahko zmečka in pomeša z dvemi deli čiste svinjske masti in tako dolgo kuha, da izgine mokrota. Tako še toplo mazilo se precedi in uporabi za vribanje bolečih kit in sklepov.

Mnogi jako hvalijo, če se boleči udje zavijejo v konopljeno predivo in zvečer vribajo z goršičnim špiritom (1 del goršičnega olja na 50 delov alkohola) in potem zopet povijejo. Izvrstno pomaga tudi sveže cvetje divjega kostanja, ki se nareže na male kosce, se polije z alkoholom v razmerju 1:10, tekočino pusti stati tri tedne v solncu, ocedi in porabi kot mazilo. Dobro notranje zdravilo pri isti bolezni je jagodičje od skorša ali jerebike (Eberesche). Jednaki deli jagod in vode se skuhamo, tega soka vzame bolnik trikrat na dan jedno žlico na slatini.

Pri trdovratnem revmatizmu včasih zelo dobro pomaga že poprej enkrat omenjeni gladišnik 15—20 gr na ½ litra vode, čez dan vsako uro eno veliko žlico. Rabiti se mora to zdravilo vsaj 14 dni.

V zadnjem času zelo toplo priporočajo lupine belega fižola, ne od stročja. 15—20 gr se kuha 3—4 ure na 1 liter vode in se čez dan toplo izpije. — Drugi hvalijo trikrat na dan 10—20 kapljic evkaliptovega olja in obenem vribanje obolenih mest z istim oljem.

Pri gihtični bolezni, manj pri revmatizmu, izvrstno učinkuje gomolj od zelene (Sellerie), ki se mora kuhana uživati dnevno po dva gomolja. Gomolj se mora narezati, kuhati, da postane mehek in se potem z vodo, v kateri se je kuhal, zavžije. Zelo priporočljiv je tudi čaj od trobentic, 6—7 gr na ½ litra vode, od tega dnevno 1 šalco in sicer vsaj skozi 14 dni.

Izvrstno deluje, če se vzame pet strokov paprike, ki se morajo na ½ litra vode celo uro kuhati, ko se tekočina ocedi, se doda žlica čistega špirita. S to tekočino se napoji vata ali parkrat zložena hodnična krpa, ki se okoli bolnih delov ovije, počez pa suhi flanel. Povoj sme le eno uro ležati, ker se sicer razvijejo mehurji. Sredstvo se mora vsakokrat sveže napraviti.

je najlepše gledališče v Jugoslaviji. Slovenci imamo gledališči, kjer se redno vršijo predstave, v Ljubljani in Mariboru. V gledališčih imamo tri vrste predstav: navadne igre, ki jim pravimo z grško besedo: *drame*; potem *opere*, to so igre, v katerih nič ne govorijo, temveč vse le pojejo, zraven pa igra godba; tretja vrsta so *operete*, ki so bolj za smeh in v katerih pojejo in godejo, vmes pa tudi govorijo.

„ZAKAJ NAZAJ?“

Matko Krevh (Št. Peter pri Mariboru).

Kaj te vleče v mesto, v dušee tovarne, slovenski fant, ki si kakor orel s planin, ves ponosen in drzen?

Kaj te miče v mestne službe, slovensko dekle, lepo in duhteče kot nagelj na kmetiškem oknu?

Hočeš, fant, da ti pristrižejo peroti, zamore tvoj bister pogled? In ti, dekle, mar ti bo v čast in srečo, ako oveneš v mestnem ozračju, ki je polno strupa in smrtne kali? Ali se zanašata na svojo voljo, na svojo moč? V dnu srca morda celo upata, da bo vaju varoval angel varuh? O — saj bi vaju čuval, toda vidva silita sama v nevarnost, v nesrečo, zato se ne zanašajta preveč na njegovo pomoč, zakaj on varuje le nerodne in slabotne otroke, ki še ne poznajo nevarnosti ter si ne znajo sami pomagati.

Vaju pa je gotovo že posvaril katerikoli prijatelj vajinih duš pred nevarnostmi mestnega življenja. Če pa sta sirota brez očetovskega varstva, brez svarilne besede, poslušajta kratko, a resnično povest o dečku, ki ga je angel varuh obvaroval smrti.

Tam gori na Dornikovi seči kosijo razposajeni kosci, grabijo brleke grabljice. Ej, to vam je kričanja in petja, da odmeva od devetih gora. Solnce siplje svojo zlato dobroto na zemljo tako obilno, da prežene iz najčemernejšega srca zadnjo sled slabe volje in skrbi. Pogled splava večkrat tja v prelepo koroško deželo, za katero se sedaj solnce ob vsakem zatonu zjoče, ko se poslovijo od naših zaslužjenih bratov. Na Uršlji gori se blesti bela cerkvice kakor nevesta. Čuj, ali ne zvonijo pri Sv. Ani z velikim zvonom? Je-li že poldne? Oči vseh se ozrejo tja doli proti Dornikovemu domu, če se že bližajo dve, tri snežnobelo požrnjene košare z dobrotami pohorske malice. Pa saj to ni malica, to je obed zaradi velikega praznika košnje na domači seči.

Nandek, šestletni domači sinček, je poskočil ter pograbil vrč, da prinese studenčnice za žejne kosce in grabljice. To je njegov opravek, ki se ga je že tako veselil. Seča se mu zdi kakor raj, kjer lahko brezskrbno skače in vriska, čim spravijo baloh in seno. Pastirčki se veselijo

seče, ker tam se živina rada pase, ne da bi jo bilo treba zavračati. Kakor žamet je mehka trata na seči, kdo se ne bi vlegel v njo ter prisluhnil petju koscev in grabljic?

Nandek se je prej vrnil z vodo. predno so se zbrali veseli delavci k malici. Gledal je za grabljicami, ki so šle trem domačim ženskam naproti, zakaj pot je bila tupatam strma in malica za dvajset delavcev težka in obilna.

Zavriskal je in poskočil. Pa se je spomnil, da je treba mize za skledo; zato je nagraabil sena za njo. Ko je delo dovršil, se je v razigranosti svojih let vrgel na tla, prekrižal roki pod brado, hoteč položiti obrazek v mehko trato.

V tem trenutku ga je nekaj naglo dvignilo — in pred seboj v travi so zagledale preplašene oči Nandekove — v klopčič zvito kačo-strupenjačo.

Nandek se je prekrižal.

Spomnil se je angela varuha, o katerem mu je njegova dobra mama tolikokrat pripovedovala, da varuje dobre otroke kač in drugih nevarnosti.

»O dobri, dobri angelček moj, — bodi vedno z menoj«, so šepetale njegove ustnice.

Delavci so kačo ubili. Nandek pa je bil pri malici nenavadno resen, zakaj njegovo otroško srce je slutilo, da ga je angel varuh rešil smrti.

— — —

Fant. dekle, ali me razumeta?

Veliko je v mestu veselja in razposajenosti, pod katerimi se skriva strupena kača. Pa li vesta, da bo tudi vaju dvignil angel varuh ob pravem času — pred kačo, pred dušno smrtjo?

Slovenski fant, slovensko dekle — ali me razumeta?

FLORJANOVA PESEM.

*Hvaljen bodi Jezus Kristus!
To je naš ti prvi glas.
Vi pa rečte: na vse veke
Ljubi Jezus bod' pri nas!*

*Dragi oče ino mati,
Čujte tote pesmi glas
Od svetnika, pomočnika
In od svet'ga Florjana.*

*Syeti Florjan, zvest služabnik
Bil vojak je višjih zbran,
Bil učitelj tudi vernih
Kristusovi veri vdan.*

*Pod cesarjem Deoklecjem
Tam je bil on soldat,
Pa to pravo sveto vero
Bi on moral zatajit.*

*Cesar pravi: »Florjan mladi,
Smiliš se mi zlo v srce!
Le zapusti svojo vero,
Drug'či hudo bo zate!«*

*»Ne premaga me skušnjava,
Tudi Tvoja ne oblast,
Jezusu bom služil vedno,
Da bom dobil večno čast.«*

*Florjana so v ogenj vrgli,
Da se peče v njem telo,
Tudi so ga strašno tepli
In odsekali glavo.*

*Tega svetnika, mantrnika,
Damo Vam za varuha;
Da bi Vas obvarval ognja,
Tu in onkraj, večnega.*

*Mi bomo vzeli, kaj te dali,
Naj so jajca al' meso,
Če nam polno khiblo daste,
Pa še večji darek bo.*

*Tak' ostan'te, srečni bod'te
V imenu Jezusa,
Jožefa in Marije
In od svet'ga Florjana.*

*Tam na polju, tam v dolini,
Ena dolga vas gori;
Florjan vidi, on se vsmili,
Hitro ogenj pogasi.*

*Tam na hrami, tam na štali,
Čuli smo en vel'ki »praš«;
Hitro vstane in poglejte,
Tam dihur Vam krade jajc'.*

*Hitro vstan'te in poglejte,
Kaj Vam maček tam stori;
S kible s tacoj zabil grabi
In mustače si masti.*

*Oče, vzem'te od kleti ključ,
Vi pa mati vzem'te luč,
Dekla pa naj po jajca gre,
Te bom' jedli mi cvrtje.*

Val. Kavčič, Smolinci.

ZRNCA Z VZGOJNEGA POLJA.

(Članek nam je napisala odlična vzgojiteljica in prijateljica »Našega doma«. V svoji skromnosti pa hoče ostati skrita.)

»Naš dom« si je zastavil nalogo, doseči prerod v občestvenem življenju širšega doma, t. j. v naši jugoslovanski državi, po preosnovi ožjega doma, t. j. slovenske družine. Iz vsakega članka obče priljubljenega lista moreš kot jedro izluščiti ta njegov glavni namen; zato je tudi ime »Naš dom«, ki že nehote vzbuja čitateljevo pozornost, docela upravičeno. Da je sedanji urednik zadel na pravo struno ljudske duše, priča mesečni naraščaj navdušenih naročnikov, pa tudi živahno sodelovanje raznih dopisnikov. Ni čuda, saj najde v »Našem domu« marsikdo odmeva svojim težnjam. Dekleta negujejo nove gredice, mladeniči se pomenkujejo pod vaško lipo, gospodinje in gospodarji iščejo sveta pri strokovnjakih. Kaže se znaten napredek v duševni izomiki našega preprostega ljudstva. A znanje in stanovska spretnost še daleč ne naredita idealnega človeka, kakršnih potrebuje dobra družabna zajednica, stalni nje preporod vznika le iz plemenite srčne izobrazbe posameznikov, kakor celokupnega naroda. Prava srčna kultura pa izhaja v prvi vrsti iz dobre vzgoje v domači hiši, je torej pred vsem tvoje delo, slovenska mati. — Sedaj razumeš, da ima rakrana, ki se je v zadnjih desetletjih zajedla tudi v naše socialno življenje ter ruje na temeljih slovenskih domov, v pretežni meri svoj vzrok v dejstvu, da se slovenske matere premalo zavedajo svojega visokega poklica.

Zakaj je poklic krščanske žene tako vzvišen?

Ko je naša prva mati Eva izgubila prijateljstvo svojega Stvarnika, se je naselilo na zemlji zlo. Mnogo Evinih otrok se je odtujilo pravemu Bogu, zašli so v temo poganstva, ki je odvzelo ženi družinske in družabne pravice. Bila je sužnja svojega moža, kakor je to še dandanes usoda ženi pri poganskih narodih. Vstala pa je žena, ki jo je obljubil Bog že v raju, ko je dejal kači: »Sovraštvo bom naredil med teboj in ženo, med tvojim zarodom in njenim zarodom; ona ti bo glavo strla.« Vsi poznamo to izvoljenko, mati božjega Sina je, prva krščanska žena, ki je po zaslugah Boga-človeka vrnila grešnemu človeštvu visoko dostojanstvo krščanske matere. Ona je bila v prvi vrsti poklicana, da zatre zlo, ki ga je zakrivila Eva. — Po Mariji je prešlo to zvanje tudi nate, krščanska mati. Tvoja najvišja naloga je torej, da z vzornim krščanskim življenjem in z dobro vzgojo otrok odpravljaš s sveta zlo ter tako pomagaš ustvariti popolno soglasje in tesno združitev grešnega človeštva z Bogom. — Pa mi boš morda ugovarjala, češ, da ti stavim nedosežne cilje. In vendar ni tako. Poslušaj!

Naše zemsko življenje ima namen, da si po lastni izpopolnitvi priborimo večno blaženstvo. Človek mora biti pred vsem dober in tak je, če vedno in povsod izpolnjuje božje zakone, ki so zapisani v njegovi vesti. Le dober človek je srečen. — Krščanska mati, s tem, da vzgaja svoje otroke v dobre ljudi, si nositeljica njih sreče. — Nepokvarjena deca pa je tudi veselje za starše, blagoslov za družinsko življenje. Nedolžni otroci so v hiši kakor svetlo solnce, ki ožarja tudi najbolj mrke

dneve, saj je nedolžnost košček neba na zemlji. Tudi obiteljska sreča je sad tvoje ljubezni. Še več. Zraven tega, da polagaš v mlada srca kali za dobro krščansko življenje, učiš otroke, kakšne dolžnosti imajo do bližnjega, do družine, občine, naroda, države. Ako se ti s plemenito vzgojo posreči, da bodo tvoji otroci vestno vršili vse te dolžnosti, potem si povsem rešila svojo socijalno nalogo, domovina ti bo za to hvaležna.

Naj povdarim še en vzgojni moment, ki je najvzvišenejši, a ga v bistvu že vsebujeta prva dva, namreč: otrok se mora vsakčas zavedati, da služi svojemu Bogu, kateremu dolguje največjo hvaležnost, ljubezen in pokorščino. Ta misel naj plemeniti njegova dejanja ter jim daje trajno vrednost. — V verski vzgoji je višek poklicnega dela krščanske žene.

Slovenska mati, ti je li sedaj jasno, kako vzvišen je tvoj poklic? V tvojih rokah je sreča tvojih otrok in tvoje družine, blaginja tvojega naroda in, kar je največ vredno, posredno tudi večni blagor človeštva. Da, velika si, dobra krščanska mati, v veličini tvoje vere in v svetosti tvojih нравov moramo občudovati in hvaliti božje usmiljenje.

VSEM DEKLIŠKIM ZVEZAM.

Polovica letošnjega leta je tonila v neskončno večnost. Pomladno cvetje je izginilo, petje ptičic do malega vtihnilo. Mesec rožnik je zbudil novo brstje in mladike na slehernih vejicah in ko se osipljejo vrtnice ter odeveto zadnje duhteče lilije na naših gredicah, se obrne solnce in se obrača od severa bolj proti jugu. Pač nam sveti ljubo solnčece vsak dan nekaj minut manj, a zato narašča njegova toplota, kakor bi hotelo nadomeščati z gorkoto, kar nam odteguje svetlobe. Pod vplivom te gorkote pa nam zori klasje in sadje, mehča se grozdje, sladijo se jagode in maline. Na drevju in v grmovju opažamo skrita očesca, koder bodo poganjki prihodnjo pomlad.

Ali nimamo tu najlepšo sliko naših dekliških zvez, ki so se ob ustanovitvi bujno razvile širom naše domovine? Veselje je odmevalo iz dekliških grl, navdušenje iz govorice mladenk; a zdaj je nekam vse bolj vtihnilo, pravijo celo nekateri, da je zaspalo v mnogih krajih.

Naprosili so mene, naj stopim pred naša slovenska dekleta, naj jih dramim, budim, bodrim in vodim k novemu delu, k veselemu, živahnemu delovanju po načrtu Dekliške zveze. Up in strah bijeta boj v mojem srcu, ali se mi bo posrečilo, ali ne? »Pomagaj si sam in pomaga Ti Bog«, pravi star slovenski rek. »Delaj, kakor bi bilo vse na tebi a zaupaj v Boga, kakor bi bilo le vse na Njem.« Da, dekleta ljuba, po teh dveh načelih hočem začeti; prosim pa tudi Vas, ljuba dekleta, ve rožice naše lepe domovine, vstanite tudi Ve k novemu delu! Zbirajte se znova v Dekliških zvezah, združite se krog »Našega doma«, ki Vas bo vodil po Slomškovem načelu: »Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.« Pomagajte mi, kjerkoli še imate Dekliško zvezo in naj bo še tako zadremana ali zaspala, vstanite k novemu delu!

Kjer je le ena sama še navdušena za to delo, naj si poišče dve tovarišici; vse tri skupaj prečitajte Poslovnik Dekliške zveze, potem stopite skupno k duhovnemu voditelju Vaše zveze in se posvetujte, kako bi trebalo začeti v Vašem kraju.

Vzemite potem vprašalno polo, ki smo jo že drugič razposlali vsem zvezam, izpolnite, kolikor se pač da, in vrnite jo nam. V prihodnji številki »Našega doma« boste našle odgovor na vprašanja, smernice za novo delo in marsikaj, kar Vas bo zadovoljilo. Jaz se bom resno potrudila, da Vam pripravim veselje; kjer bo treba, pridem sama do Vas, kjer bo zadostovalo, Vas obiščem na perotih pisemca, ali pa v »Našem domu«.

Spati ne smemo, draga dekleta, in celo zariti se v domača opravila tudi ne smemo. Naša Dekliška zveza mora biti naša nedeljska šola, v katero nas kliče sam Slomšek. »Naš dom« je pa naša šolska knjiga za nedeljsko šolo.

Tako torej začnimo z novo, z večjo gorkoto; cvetje prejšnjih let naj pokaže sad v naših Dekliških zvezah in kakor avgusta meseca znova cveto rože na vrtu, tako naj se razcvete delo v naših Dekliških zvezah vsepovsod. V lepih vročih poletnih dneh pa se pripravimo zopet za zimsko delovanje.

Vsaka naj reče sama pri sebi: Jaz hočem začeti in iskati tovarišico, ki mi pomaga naprej — in šlo bo. Ne pozabite troje, ki sem Vam danes naročila:

Prvič: Prečitajte skupno Poslovnik Dekliške zveze!

Drugič: Poiščite duhovnega voditelja in prosite za pomoč!

Tretjič: Pošljite izpolnjeno vprašalno polo!

Bodite mi srčno pozdravljena, vrla slovenska dekleta! Toliko lepega Vam še imam povedati.

Marija Štupca,
predsednica osrednjega odbora Dekliških zvez.

NAŠI NOVI PREDSEDNICI.

Dekletačlanice dekliških zvez ptujskega okraja z največjim veseljem pozdravljamo svojo novo predsednico osrednjega vodstva DZ v Mariboru gđc. Marijo Štupca. Izražamo ji tem potom svojo ljubezen in naklonjenost s tem, da želimo, naj njeno delovanje med nami rodi nešteto lepih sadov; da bi naše dekliške zveze se povzpele do obširnejšega razmaha na polju srčne omike in zlasti še, kar je najbolj značilno za delovanje dekliške organizacije, da pridemo do večjega udeleževanja na polju dobroteljskega.

To je naša želja, želja po večjem napredku naše dekliške organizacije.

Vsodobri Bog bo pa blagoslavljal delo slovenskih bojevnic — njej, ki pa je postavljena na čelo tej junaški, ženski armadi, bodi dano mnogo let še smotreno delovati za blagor slovenskih deklet!

V imenu deklet ptujskega okrožja DZ napisalo

dekle iz ptujske okolice.

GOSPODARJI SE POSVETUJEJO.

Vprašanje: Kakšne kmetijske šole imamo pri nas, katero priporočate, kakšni so sprejemni pogoji, kdaj se prične pouk. (V. J. iz Z.)

Odgovor: O gornjih vprašanjih bi morali kmetijski fantje več razmišljati in več vedeti. Saj je temelj pravilnega, čim bolj donosnega gospodarstva poznanje kmetijske vede vsaj v najglavnejših točkah. Od vsakega mizarja in čevljarja zahtevamo, da pozna svojo obrt, za kar mu je potrebna določena učna doba. Tudi vsak kmetovalec bi moral čim bolj točno vedeti, kdaj in kako naj vrši posamezne posle, da bo mogel čim boljše izhajati na svojem posestvu; tudi gospodar mora imeti potrebno izobrazbo. Res je, da si more razumen gospodar z dobrimi strokovnimi knjigami mnogo pomagati, toda popolnoma v zelo redkih slučajih. Popolno strokovno izobrazbo, kakor je v današnjih časih potrebna, more nuditi le kmetijska šola. Na kmetijskih šolah se ne učijo bodoči gospodarji kmetijske vede samo v teoriji, samo iz knjige, tam vidijo tudi, kako se mora ono, kar slišijo v šoli, izvrševati v praksi.

V Sloveniji imamo tri kmetijske šole: dve v mariborski (Maribor, Št. Jurij ob juž. žel.), eno pa v ljubljanski oblasti (Grm-^{Novo mesto}). Vse tri so enoletne, vendar pa se razlikujejo po svojem učnem načrtu med seboj. Kmetijska šola v Mariboru, ki se imenuje uradno specialna vinarska in sadjarska šola, je za kmetijske fante iz vinorodnih krajev. Kmetijska šola v Št. Juriju, specialna poljedelsko-živinorejska šola, je za fante iz posestev, kjer je glavni vir dohodkov poljedelstvo in živinoreja. Na Grmu, kjer je uradno taka šola kakor v Št. Juriju, skušajo združiti vinogradarstvo s poljedelstvom in živinorejo v enaki meri. Na vseh treh šolah se učijo sadjarstva.

V splošnem je težko svetovati in reči, katera šola je najprimernejša; lahko je pa to reči v vsakem posameznem slučaju, v katero kmetijsko šolo naj vstopijo bodoči gospodarji, da se bodo za razmere na svojem gospodarstvu čim več naučili. V splošnem pa velja, da ni priporočljiva za fante iz Zgornje dravske doline, Pohorja, nevinorodnih delov Južne Štajerske in Savinjske doline šola v Mariboru. Za fante iz teh krajev namreč vinogradarstvo, katerega se učijo na kmetijski šoli v Mariboru precej obširno, nima nikakega pomena. Šele takrat, ko bo šola v Mariboru zopet dvoletna, ko ne bo več tako strogo specialna kakor sedaj, bi mogli svetovati tudi Vam, da greste v mariborsko kmetijsko šolo. Za sedaj pa Vam svetujemo, da prosite za sprejem v šolo v Št. Juriju. Nasprotno pa je za fante iz izrazito vinorodnih krajev boljša šola v Mariboru, kakor pa ona v Št. Juriju.

Pouk na kmetijskih šolah traja 12 mesecev, začne se z oktobrom in konča koncem septembra. Vsaka izmed kmetijskih šol v Sloveniji sme sprejeti 30 učencev. Izmed teh je 20 državnih gojencev, to se pravi, da ne plačujejo nikake oskrbnine in šolnine. Tudi zdravniška pomoč je za državne gojence brezplačna. Ostalih 10 učencev plača mesečno po Din 150.— oskrbnine, ako so to kmetijski sinovi; oni, ki niso kmetijski sinovi, plačajo po Din 300.— mesečno.

Prošnje za sprejem v kmetijsko šolo je treba vložiti vsaj do začetka septembra. Prošnja mora biti kolkovana z Din 5.— in priložen mora biti za odgovor še kolek za Din 20.—. Kot priloge je treba priložiti prošnji: krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo. Prosilci, ki hočejo dobiti brezplačno mesto v šoli, naj pošljejo svoje prošnje pristojnim sreskim poglavarjem, ostali pa naravnost ravnateljstvu posameznih šol, v katero nameravajo vstopiti.

Vprašanje: pri nas prevladuje mnenje, da so jesenski pujski za pleme slabši kakor pomladanski. Kakšno je Vaše mnenje? (J. K. iz Zg. K.)

Odgovor: Za mlade svinje je najboljše, da imajo mladiče v marcu-aprilu. Spomladi moremo svinjo preje spustiti iz hleva na solnce in sveži zrak, krmiti jo moremo z zeleno krmo, kar pospešuje izločanje mleka v vimenu. Iz skušnje je znano, da uspevajo pomladanski in poletni pujski vedno boljše, kakor jesenski ali zimski. Prvi pridejo v poletju na sveži zrak in solnce, drugi morajo biti vedno v hlevu, kjer je večinoma pokvarjen zrak. Tudi najboljši hlev ne more nadomestiti solnčnih žarkov. Zato je primerno, da nimajo svinje nikdar mladih po mesecu septembru, vedno pa naj bodo dosti zunaj. Ako hočemo, da imajo svinje dvakrat na leto mlade, pripustimo svinjo prvič v drugi polovici oktobra ali prvi polovici novembra, drugič pa v drugi polovici aprila ali prvi polovici maja, tako da ima svinja mlade koncem avgusta—začetkom septembra. Ako pridejo nato pujski še dosti iz hleva, se navadno ne razvijejo slabše kakor pa spomladanski.

KLOBUK GOSPODA ŽUPNIKA.

»Jaz o tem ne dvomim. Več prič ga je videlo. Videl ga je tudi železniški uradnik, ki je povedal dan in uro, ko je lovec pritekel na vlak; kako je imel lovsko torbo . . . Na, ta lovec je prihajal s posebno lova.«

»Eh! bomo videli!«, je vstal grof, da bi šel. Brivec je užgal vžigalico, da bi pripalil grofu cigareto. Potem je urno odprl vrata, zavihtel brisačo in se do pasu priklonil:

»Zbogom, gospod grof!«

SODNIK VABI GROFA NA PEČENE RIBE.

Tri dni potem je sprejel grof lično pisemce, ki mu ga je pisal gospod sodnik plemeniti Martelini, ki je preiskoval zadevo gospoda Antona.

»Zelo mi je žal«, tako je pisal sodnik, »da Vas moram nadlegovati in prositi, da se bi hoteli, gospod grof, potruditi v mojo pisarno. Sicer vem, da nima nobenega pomena, vendar me zakon in postava silita, da zaslišim tudi lastnika gradu, v katerem so našli klobuk. Odpustite mi! Morda se bo gospod Anton sam iznenada javil in Vam prihranil dolgočasni razgovor na sodnji. Sicer pa Vam zagotavljam, da se bova pogovorila sama med seboj; ne boste prišli k meni kot sodniku, temveč kot prijatelju. To bo ravno lepa priložnost, da greva nato skupaj

na malo južino. Slišal sem namreč, da imajo v gostilni pri »Zlatem grozdu« izborne pečene ribe; baje so izredno dobre. — Pripominjam še, da bo najin razgovor jutri ob desetih dopoldne.«

Grof Marino je čital in čital. Toda pismo je bilo tako ljubeznivo, da res ni bilo nobenega povoda za kak strah. Imel je še 16 ur časa, da si zloži načrt, kako bo govoril pred sodnikom.

»Nič ne vem! Tako bom rekel, to bo najboljše«, si je govoril grof. »Gospoda Antona še nikoli videl nisem . . . Slišal sem, da so na mojem gradu našli neki klobuk; tudi o nekem lovcu sem čul praviti. Če se je res zgodil kak zločin, ga je izvršil najbrž ta lovec, ki ga baje ne morejo najti . . . Sicer pa: nič ne vem, prav nič . . .«

Da, tako bo govoril; tako je sklenil grof Marino.

STARI ŽUPNIK V SALINU VE ZA MORIVCA.

Ves dan sta bila župnik in organist iz Salina v Rimu na sodnji. Na dolgih hodnikih sta čakala, slednjič sta prišla pred sodnika, ki ju je dve celi uri izpraševal. Ali kljub temu je ostalo vse tako zapleteno, da sodnik ni vedel, kako bi prišel na čisto. Vse je kazalo, da se je zgodil krvav zločin in da ga je izvršil najbrž tisti skrivnostni lovec, ki so ga priče videle. Pri neki skali ob vodi so našli tudi lovsko torbo, ki jo je Gvido iz Lerma takoj prepoznal, da je lovčeva. Več pa ni bilo moč goče najti.

Ko sta se župnik in organist vračala proti domači vasi, je stari župnik večkrat obstal in ves žalosten gledal po polju. 40 let je blagoslavljal ta polja, skoraj vse prebivalce v Salinu je krstil; zakaj je dopustil Bog, da ga je zadel na stare dni tak udarec, da se je izvršil zločin v njegovi župniji, da je bil v njegovi župniji umorjen duhovnik?! O, kako bridko je bilo pri srečanju dobremu župniku!

»Ne bodite tako žalostni, gospod župnik!« mu je prigovarjal organist. »Prepričan sem, da so vse skup le hude sanje in da so sodnik in orožniki kako strašilo pogledali za duhovnika. Klobuk še vendar ni umorjenec sam. Če bi n. pr. meni odnesel veter klobuk čez gore, to še vendar ne pomeni toliko, kakor da so me umorili!«

»Bog daj, da bi imel ti prav«, je vzdihnil stari župnik. »Ko bi ti pa vedel, kako strašen sum se mi je vzbudil v duši!«

»Kaj? Kaj?«

»Poglej tam gor! . . .« je pokazal župnik na grad grofa Marina.

»Za božjo voljo, gospod župnik! Ali mislite, da je stari Jakob umoril duhovnika?«

»Stari Jakob? Ne, ne! Saj niti muhe ne bi bil ubil, dobri starček! Bog mu daj nebesa! Stari Jakob nič drugega ni storil, kakor da je klobuk pobral, kjer ga je našel in ga vzel v svojo izbo. Morda je hotel meni o tem praviti; ali od tistega dne mu je vzelo besedo in ni mogel več govoriti.«

»Od katerega dne mu je vzelo besedo?«

»Ne vem. Ne vem. Ne sili me, da bi govoril«, je odmahnil župnik. Nekaj časa je šel tiho, potem pa, kakor da se ne bi mogel več premagovati, je rekel:

»Ali se še spominjaš tistega dne, ko smo obešali vence na cerkvena vrata?«

»Seveda«, je odvrnil organist in točno povedal dan.

»Da, da«, je kimal župnik in ni črhnil niti besede več. Oko se mu je zmrščilo, pogreznil se je v svoje misli in se spominjal, kako je prišel tisti dan rajni Jakob mirno in nosil neko pismo in kako je povedal: »Moj gospod grof je spet tu.« Spomnil se je tudi, da je neki pastir pravi, kako je tisti dan prišel duhovnik po polju in šel v grad. Pa se je spomnil, da je bil grof propal človek, ki ni imel denarja in da je grad prodajal.

Ko je prišel župnik domov, je bil tako slab, da se je moral vleči. Žgala ga je huda vročica, da je fantaziral in govoril čudne reči. Poslali so po zdravnika; tačas pa je sedel pri njem organist. Kadar je župnik v vročičnih sanjah prav čudno govoril, se je organist prestrašeno oziral proti gradu in se križal.

OB DESETI URI.

Sodnik Martelini res ni vedel, kako bi našel pravo sled. Odkar so priče dokazale, da je Jakobov nečak Gvido nedolžen, sodniku nič drugega ni ostalo, kakor tisti skrivnostni lovec, ki ga nihče ni poznal in ki je prišel in šel, da nihče ni vedel, ne odkod, ne kam, kakor kak duh. To je bila res čudna sodnijska razprava, ko ni bilo mogoče najti ne umorjenca, ne morivca.

»Samo zato, da poskusim še zadnje, kar mi ostane, bom zaslišal še blagorodnega gospoda grofa Marina. Gospod grof mi bo pojasnil kraj, kjer so gospoda Antona zadnjič videli, in opisal svojega rajnega oskrbnika Jakoba. To je vse, kar še lahko v tem procesu storim. Če tu tudi nič ne izvem, potem bom izpustil obdolženega Gvida in vso preiskavo ustavil.« Tako je govoril sodnik Martelini svojemu pisarju.

Medtem se je grof Marino doma skrbno oblačil, da bi bil kar najbolj eleganten. Oblekel si je bel telovnik, svetel visok cilinder na glavo, nove rokavice, visok in trd ovratnik, dragoceno palico, okovano s srebrom; povrh se je polil še z najfinejšo dišavo. Ko je odhajal, je pogledal na uro: še poldrugo uro časa je imel. Hodil je počasi po ulicah, stopil za hip v cerkev in zopet šel. Tako je ubil čas in ura je desetkrat udarila. »Še pet minut!« si je mislil.

Ali naj gre zares pred sodnika? Ali pa naj odhiti na postajo, skoči v prvi vlak, ki odhaja kamorkoli?

Ko je to razmišljal, je že stopal po stopnicah sodnijske palače. Na hodniku je našel ljudi, ki so se živahno razgovarjali. Prišel je bliže in slišal, da govorijo o umoru gospoda Antona. Tudi oni so bili zaslišani v tem procesu. Med njimi je bil klobučar Pino, našemljen kakor kak baron; zraven njega žena v svili, v laseh je imela glavnik, ki je veljal 100 lir. Za njimi je bil tudi Toldoni, ubogi nečak gospoda Antona, bled in suh kakor treska.

Grof Marino je šel mimo njih in potrkal na vrata sodnika Martelini. Martelini ga je pristrčno pozdravil, šalil se je, kako ne more razvozlati zapletenega procesa, tako da bo njun razgovor pač nepotreben, in ga posadil na mehek stol. Kljub tem ljubeznivim besedam grofu le

ni bilo lahko pri srcu. Ozrl se je po veliki sobani, kjer je bilo le nekaj stolov in ena miza; na steni je visela kraljeva slika, vsa dvorana pa je smrdela po plesnivem zraku, po prašnem papirju in razlitem črnilu.

»Gospod grof, bodite tako dobri in počakajte nekaj minut! Poklicaj Vas bom. Dve — tri besede bo treba in gotova bova. Potem greva na ribe. Naročil sem jih že za oba. Pri ribah mi boste povedali novice.« Sodnik se je priklonil in pustil grofa samega.

Grof je bil tako pobit, kakor da je vstal po smrtni bolezni in je danes prvič po težkih mesecih na nogah. Zgrudil se je na stol, položil klobuk na prašno mizo in si brisal z robcem čelo. Da, načrt mu je bil nezmojljiv:

»Nič ne vem.«

Tako bo najboljšje. Kdor molči, tisti gotovo ne bo govoril kakih neumnosti.

Da, to je bila zadnja izkušnja. Zadnja in odločilna. Če bo še to prestal, potem bo vse dobro.

Tedaj je odprl sluga vrata in naznanil:

»Blagorodni gospod grof! Gospod sodnik pl. Martelini Vas prosi!«

GROF MARINO PRIČUJE . . .

Grof je stopil v drugo dvorano. Globoko zakopan v svoj stol je sedel sodnik Martelini za kupom spisov. Iznad grmade papirjev se mu je bliščala pleša. Ob njem sta sedela še dva gospoda.

»Prosim, sedite, gospod grof«, je rekel sodnik prijazno; vendar mu je glas zvenel bolj uradno kot poprej, ko sta bila sama.

V dveh, treh sunkih je bil grof pri stolu in je sedel, kamor mu je sodnik pokazal.

»Prinesite dokaze« je zapovedal sodnik pisarju, ki je stal ob zidu. Ta je prinesel na mizo košaro, pokrito z zelenim prtom.

»Da napravimo kratko! Gospod grof, kaj mislite Vi o tejle zgodbi o klobuku gospoda Antona?«

»Nič ne vem«, je grof nakratko odvrnil.

»O tem ne dvomim«, je rekel sodnik. »Hotel bi le vedeti, kaj Vi o stvari mislite. Ali menite, da je tisti lovec resničen, ali pa so si ga le izmislili?«

»Povem Vam lahko samo to, da jaz nič ne vem.«

»No, no! To pač ne bo čisto tako. Saj ni mogoče, da bi imel kdo svoj grad in se nič ne zmenil, kaj se v njem godi. Ta-le stvar je vendar tako tesno zvezana z Vašim gradom, da Vas je morala zanimati. Klobuk gospoda Antona so našli v Vašem gradu. Ali poznate gospoda Antona?«

»Ne!«

Ta »ne!« se je glasil tako osorno, da je postal sodnik pozornejši; njegovo uho je bilo pač zelo izvežbano in je znalo že po glasu soditi, ali je beseda resnična ali lažniva.

»In Vaš sluga Jakob! Kaj menite o njem?«

»Jakob? Svet mož, dober, dober starček! Ne govorimo o njem!«

»Kako si Vi potem razlagate, da je imel Jakob klobuk gospoda Antona pri sebi?«

»Tega ne vem.«

»Dobro. — Toda dalje: kaj mislite Vi, odkod bi bilo blato in kri na klobuku?«

»Kaj? Na klobuku? Kako bi bilo to mogoče vedeti, če pa klobuka nimate?«

»Res je. Mi ne bi mogli vedeti, da se drži Antonovega klobuka kri in blato, če bi ga ne imeli. Toda klobuk je v naših rokah. Ako ga hočete videti, takoj —! Sluga, snemite prtljago!«

Sluga je snel prtljago s košare. Sodnik Martelini je ljubeznivo povabil grofa:

»Prosim, gospod grof, pogledjte!«

Grof je hotel vstati in stopiti k mizi, toda ni mogel; kakor hrom je obsedel.

»Zelo mi je žal, da Vas moram nadlegovati. Toda potrebno je . . .« se je opravičil sodnik.

Grof je razumel, da ne more še dalje tako sedeti kakor okamenel. Zdelo se mu je tudi, da se je sodnikov obraz izpremenil. Vstal je torej, šel h košari in pogledal vanjo . . .

Zares! V košari je bil klobuk gospoda župnika, ves nov še in lep, kakor da je bil ravnokar kupljen; pod njim pa je bilo nekaj rjavkastega: lovska torba . . .

Sodnik Martelini je nadaljeval:

»To je tisti klobuk, o katerem toliko govorijo. Le pogledjte si ga, gospod grof!«

Grof je mignil z rameni:

»Ta klobuk ni tisti —« je rekel.

Sodnik in gospoda zraven njega so se hitro spogledali.

»Ali ste gotovi, da ni?«

»Da, to gotovo ni klobuk gospoda Antona.«

»Tudi to lovska torba so našli: imel jo je najbrž tisti skrivnostni lovec.«

»No, potem vidite vendar sami, da ta klobuk nikoli ni mogel biti v torbi; saj bi se bil moral zmečkati«, je trdil grof.

»Ah, klobuk je bil torej v torbi?« je vprašal sodnik.

»Seveda«, je trdil grof. »Ako dvomite, vprašajte tistega Gvida iz Lerna! Saj ga je sam položil v torbo.«

»Kako bi mogel dvomiti, gospod grof? Saj se vendar Vaša izjava popolnoma ujema z besedami onega Gvida«, je rekel sodnik.

»Torej vidite . . .«, je končal grof, ki še vedno ni videl, da je s svojimi besedami samega sebe obtožil.

»Dobro, gospod grof!« je hitel sodnik tako ljubeznivo, kakor da govori o pečenih ribah. »Po vsem tem, kar smo doslej izvedeli, je bila vsa stvar takšna: Neki lovec je prišel v Lermo v gostilno h Gvidu, kaj ne? Neki železničar ga je pozneje videl, ko je stopil v vlak za Rim. Zvečer je prišel v Rim, šel k obrežju in v čoln, ki je bil blizu skale . . . Kajne?«

»Da, da«, je odgovarjal grof tako preprosto kakor človek, ki je bil zraven.

Sodnik Martelini je začel listati v papirjih, kakor da kaj išče. V

resnici pa je premišljeval, kako naj nadalje postopa. Gospoda ob njem sta se medtem zadaj za kupi svojih spisov živahno spogledovala.

Tedaj se je sodnik Martelini naslonil in znova pričel:

»Še eno, gospod grof! Potem lahko greste. Kaj mislite, zakaj je morilec umoril ubogega duhovnika?«

»Ubogega, pravite?« se je vnel grof. »Kakor da taki duhovniki, ki so navidez siromašni, ne bi imeli včasih prav mnogo denarja pri sebi!«

»Ah, potem je bil torej gospod Anton zaradi denarja umorjen in umoril ga je — grof Marino plemeniti Salinski!«

TAKO ZMAGUJE PRAVICA NA VEKOMAJ!

Kakor mrtvaški zvon so zadonele te besede v tišino velike dvorane. Grof je spoznal, da so ga ujeli in da je izgubljen. Zbesnel je, visoko se je vzravnal, krilil z rokami, kričal na sodnika in ga dolžil, da je zlorabil zaupanje in ga zvalil v past, da je nedolžen in da nič ne ve.

Sodnik mu ni odgovarjal. Zdaj je bil prepričan, da so našli morivca; s trdnim glasom je zapovedal:

»V imenu zakona! Primite ga!«

Grof se je divje obrnil, izbulil je oči, zdelo se je, da se je šele zdaj popolnoma zavedel; potem je zatulil kakor zaklan bik in vpil, da so se mu usta penila:

»Ne! Ne! Ne! Tisočkrat ne! Motite se. Dokazal Vam bom. Ali ne vidite, da sem bolan? Vročico imam. Primite mi glavo! Bog, Bog! Bolan sem. Jaz sem nedolžen! Ne! Še me nimate! Jaz sem grof! Grof Marino plemeniti Salinski ne bo nikoli prestopil praga Vaših ječ!«

Sklonil se je in pograbil stol, z vso silo ga je zavihtel po zraku in hotel k vratom.

V dvorani je bilo strašno. Sodniki so planili pokoncu in pustili svoje spise. Stari sluga je hotel grofa prijeti in mu vzeti stol; grof pa ga je udaril s tako silo, da se je starec brez vzdihla zgrudil.

Začela se je borba in besni grof bi bil vse pobil, da niso prihiteli stražniki in ga zvezali.

Tedaj pa so spoznali, da je postal grof Marino — b l a z e n.

PESEM O 'MARIJI ZAGORSKI.

En soldat iz našga kraja
Bil v turški ječi zakopan,
On ni sedel, on ni ležal,
Je preteklo leto dan.

Pa je zdihnil na Marijo,
Na Marijo Zagorsko,
V temni noči — božje luči,
Ona mu je pomagala.

Železje se je odklenilo
In vrata so odprla se:
»Le pojd', le pojd' soldat iz ječe
Iz te ječe turkovske!«

Daleč je že prišel,
Do te reke Donave,

Sveti križ čez njo naredil,
Srečno jo preplaval je.

Daleč je že prišel,
Do dežele Štajerske,
Na kolena dol je padel
In zahvalil je Boga:

»Kaj pa jaz ti hočem dati,
Preljuba Marija Zagorska?
Dam ti puško, dam ti kapo,
Dam ti svetlo sabeljco.«

Kdor pa tega ne verjame,
Naj tja v cerkev gledat gre,
Tam na desno stran oltarja,
Je vse to naslikano.

Franc Jug.

Znak zelenega Pohorja, ki ga je narisal urednik Slov. Gospodarja, g. Januš Golec.

VERE IN VRAŽE MED POHORSKIM LJUDSTVOM.

Dasi tudi se pri nas starim vražam čimdalje manj pripisuje kake resnice, vendar se še tam pa tam najde kak sivolasi dedek ali babica, ki jih odobrava, čemur se seveda mlajši svet poredno posmehuje. Ker pa naj bi bil nam potomcem spomin na naše prednike zmiraj drag, zapišimo in obdržimo si njih običaje in šege. Ni pa s tem rečeno, da se naj tudi mi poslužujemo njihovih vraž, pač pa lahko po tem sodimo, za koliko je zdajnji rod v verskem in prosvetnem obziru že napravil korakov k resnici in luči.

Pred vsem slišimo, da so nekdaž naši čč. gg. župniki delali točo. Vsem kmetom po okolici je debela toča vse uničila, edino na posestvu č. g. župnika ni napravila najmanjše škode. V drugem slučaju pa so č. g. kaplan par svojih sovražnikov »dol zmaševali«, da so vsi ti zarotniki potem nesrečno smrt storili. Slišal sem celo pripovedovati o nekem č. g. župniku, ki je znal mrliča k življenju obuditi za toliko časa, da ga je spovedal. Pripoveduje se tudi o nekaterih kmetcih — čarovnicah, kako so iz sosedovih krav mleko vlekli, ali pa znale živino »dol zmoliti«, ki je nato jela hirati, dokler ni končno poginila. Tudi te so delale točo in so se potem vračale skozi dimnik v podobi žareče metle. Verovali so tudi, da je mogoče sovražniku »narediti«; treba je samo zakopati pod prag mrliško kost, pa si je dotična oseba na pragu zlomila nogo, ali se drugače ponesrečila. Nekateri so jemali moč živini; če je kak voznik obtičal, pa je prišel takšen človek, ki je konje izpregel, potem pa sam potegnil celo težo naprej. Drugi je zopet najbesnejšega bika ali najdivjejšega konja ustrahoval s tem, da mu je gledal naravnost v oči, seveda pa je moral imeti pri sebi »zacoprane« rože.

Nadalje pripovedujejo: Fant, ki je hotel biti posebno močen, je moral ukrasti pas mrliču in se ž njim opasati. Tudi voznik, ki hoče imeti lepe in iskre konje, mora takisto nadrobiti mrtvaških kosti in od tega dajati konjem. Dekle pa, ki si je želelo biti v kratkem poročeno, moralo je pred solničnim vzhodom na god sv. Janeza (24. junija) iti koprive posoliti, nato pa s seboj prinesiti v kuhinjo drv in jih prešteti, če jih je prinesla na pare, je to pomenilo, da bo še tisto leto omožena. Če se je komu na očesu napravil ječmen, treba je samo trikrat z žličnim repom iti na desno okrog glave, pa bo takoj izginil. Kdor želi, da se mu obleka posebna poda, ta naj rad je kisló zelje. Kdor gre na kvaterno soboto zvečer na križpotje, sliši raznovrstne muzike.

Kadar kolinjijo, poreže mesar svinji vimečka in konec repa; to se potem vrže nazaj v hlev, sicer se bi druge svinje v tem hlevu slabo redile. Kadar buče sadijo, se pred začetkom skušajo dekline in hčerke kolikor največ mogoče kaj nalagati, pravijo, bolj kot je debela laž, bolj bodo potem tudi buče debele. Če na dan poroke dežuje, ne bo ta zakon prav srečen. Če v jutro prvo sreča žensko, ne boš imel ta dan sreče. Petek smatrajo za nesrečen dan, zato pa pri nas noben posel ne bo stopil v petek v službo, rajši en dan prej. Kdor si v petek poje, se zatem v nedeljo joče. Če drevo po dvakrat požene cvet, bo dosti nezakonskih otrok. Če ima mrlič eno oko odprto, pomeni, da bo v kratkem od te hiše zopet kdo umrl. Da se duh mrliča ne vrača, treba ga je v krsti ležčega trikrat privzdigniti v sobi in trikrat na pragu. Če te grlo boli, moli k sv. Blažu. Zoper

nevarnost kačjega pika se »plažijo«, t. j. na god sv. Blaža si na Svečnico blagoslovljeno prižgano svečo krožijo okoli rok in nog in delajo ž njo na ude križe, govoreč: »Bog nas varji in sv. Blaž!« Če je na Sv. Rešnjega telesa lepo vreme, bo lep krompir. Če kosec zadene na kačo ali slepca, se bo seno dobro sušilo; če pa naleti na miš, bo v kratkem deževalo. — Najbolj se še drži vera v »uroke«. Pravijo, da takšna oseba, ki ima nad očmi skupaj zrastle črni obrvi, je otrokom in mladi živini nevarna; po pogledu takega človeka otrok ali žival rada zboli. Zoper »urok« smatrajo kot najboljše sredstvo, da vse prage pri hiši ali hlevu pomijejo; ko pa to vodo izlivaš, se moraš proč obrniti, sicer ni uspeha.

C. Miklavc iz Ribnice na Pohorju.

KAKO SMO SLAVILI 50-LETNICO SLOMŠKOVE SMRTI.

(Napisal Janez Grišnikov.)

Nekako začetkom druge polovice l. 1912, so se pričele Slomškove proslave. Slomškov duh je zavel po vsej lavantinski škofiji. Vse se je pripravljalo, da dostojno in vredno počasti Slomškov spomin. Ena izmed prvih Slomškovih proslav, ki so bile večinoma združene tudi s cerkveno svečanostjo, se je vršila pri Sv. Tomažu blizu Ormoža; priredila jo je Mladeniška zveza. Slavnostno pridigo je imel sedanjí narodni poslanec dr. J. Hohnjec, ki si je izbral za podlago Slomškov izrek: »Kdor mladosti čas zamudi, je vse žive dni in tudi v večnosti zamudil.« Na popoldanski slavnosti, na kateri je istotako govoril dr. Hohnjec, tedanjí državni poslanec M. Brenčič in deželni poslanec Meško ter več fantov, je med temi bil tudi moj prijatelj, rajni Praprotnik iz Središča.

Naslednjo nedeljo, 18. avgusta, se je vršila orlovska slavnost, posvečena Slomškovega spomenu pri Sv. Juriju ob juž. žel., kjer je zopet pridigoval dr. Hohnjec, ki je, kakor še boste čitali, govoril neštetokrat na Slomškovih proslavah. Na zborovanju sta govorila tedanja državna poslanca dr. A. Korošec in J. Gostinčar, dež. odbornik dr. K. Verstovšek in tedanjí šentjurski kaplan Kavčič.

Zelo veličastna je bila isto nedeljo Slomškova proslava v Slivnici pri Mariboru. V cerkvi je pridigoval dež. poslanec Ozmec, ki je umrl pred nekaj leti kot dekan v Ljutomeru. Na zborovanju, kateremu je predsedoval sedanjí narodni poslanec Š. Falež, pa so govorili: urednik Kemperle, posl. Ozmec in predlanskim tako žalostno preminuli župnik Baznik, takrat kaplan v Hočah. Na popoldanski veselici pa je govoril framski župnik F. Muršič, izvrsten govornik, ki pa je po velikem trpljenju prvih vojnih dni tudi že za vedno zapustil ta nehvaležni in mnogokrat hudobni svet. Njegov govor je bil slavospev Slomšku in njegovemu neprecenljivemu delu za slovenski rod.

Isti dan se je vršil mladeniški shod pri Sv. Križu tik Rogaške Slatine. Zbrani množici je pridigoval dr. A. Medved, ki je govoril tudi na zborovanju. Govoril je tudi Slomškov učenec, nadučitelj v p. J. Možina iz Ptuja, ki je svoj govor končal z naslednjimi besedami: — »kot učitelj sem vedno delal v duhu Slomškovem. Po zgledu in nauku živite tudi vi, da boste časno in večno srečni.« Žal, da imamo danes malo učiteljev, ki bi tako govorili kot g. Možina in ki bi si pri svojem poklicu zbrali za vzornika Slomška. Župnik Gomilšek pa je iskreno pozdravil navzoče brate Hrvate. Tudi več fantov je s kaj čednimi besedami proslavljalo Slomška.

Naslednjo nedeljo, 25. avgusta, pa je število Slomškovih proslav že večje. Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah se je vršil deklški tabor. V cerkvi je pridigoval župnik F. Gomilšek, na taboru sta pa govorila dr. Hohnjec ter sedanjí župnik v Podčetrtku g. Bosina. Razven tega je 18 mladenk proslavljalo vrline Slomškove in njegove zasluge za slovensko ljudstvo. Pri popoldanski slavnosti je zopet govoril dr. Hohnjec in že umrli šentlenarški zdravnik dr. Tiplič, nakar so uprizorili dr. Krekovo igró »Tri sestre«.

Na Homcu v Mislinjski dolini pa je v cerkvenem govoru proslavljal Slomškove zasluge za cerkev in domovino g. J. K. Vreže, sedaj vpokojeni profesor v Mariboru. Pri popoldanski veselici pa sta govorila Slomškov učenec, nadžupnik Lenart, ki je sedaj najstarejši lavantinski duhovnik, in že umrli dr. Verstovšek.

Pri Sv. Križu nad Mariborom so skupno s 25 letnico izobraževalnega društva počastili Slomška. Domači župnik je v pridigi opisal Slomškovo ljubezen in zvestobo do Boga in domovine. Na popoldanski slavnosti je govoril V. Pušenjak, deklica F. Hauptmanova je prednašala slavnostno pesem, ki jo je zložil župnik M. Zemljič, takrat pri Sv. Juriju ob P. Ob koncu pa so nastopili mariborski Orli.

Isti dan se je izkazala Slomšku hvaležna tudi slovenskobistriška župnija, kjer je na proslavi govoril dr. A. Jerovšek. Mnogo priznanja je žela mladina iz Sv. Vencéslava s prelepimi deklaracijami, katere je zložil župnik V. Gregorc in ki so ljudstvu globoko segale v srce in jih je razumelo, kakor da bi slišalo Slomška samega. Ob sklepu so igrali Finžgarjevo »Naša kri«.

Prvo nedeljo v septembru pa so pri Sv. Križu pri Belih vodah praznovali 50 letnico posvetitve cerkve Sv. Križa po † A. M. Slomšku obenem s 50 letnico Slomškove smrti. Pridirga dr. A. Medved, ki je proslavljal Slomškov spomin ter posebno razložil zasluge v cerkvenem oziru, je ob koncu razložil poslednjo pesem, ki jo je Slomšek zložil, kakor znano, ravno po posvetitvi te romarske cerkve v proslavo Sv. Križa in ki se glasi:

O Križ, na visoko postavljen,
Zastava premage si nam;
Visoko nam bodi pozdravljen,
Zaupanje naše si nam!

Ta dan so praznovali 50 letnico tudi na Vidmu ob Savi, na Čreti in v Ljutomeru. Na Vidmu je bila slavnost v prvi vrsti za fante. V cerkvi jim je govoril sedanji župnik pri Sv. Križu n. M., g. Gaberc, na zborovanju tedaj še kaplana, gg. Špindler in Lasbacher, bogoslovec Vrečko, sedanji ravnatelj dijaškega semenišča v Mariboru, g. Mirt, ki je takrat ravno dokončal gimnazijo, in več fantov. Na Čreti je govoril pod veličastno lipo dr. Korošec, kaplan Sirec ter več fantov in deklet. V Ljutomeru je bil deklški tabor. V cerkvi in na zborovanju je govoril dr. Hohnjec, ki je svoj govor končal tako-le: »Slomškova zastava naj zavihra po Murskem polju!« Za njim je govoril že umrli kaplan in poznejši župnik pri Zg. Sv. Kungoti, M. Kos, ter zastopnice 7 župnij. Ob koncu so dekleta uprizorile igr »Svojeglavna Minka«.

Na ta dan so ustanovili pri Zg. Sv. Kungoti deklško Marijino družbo. V cerkvi je govoril dekletom sedanji rektor slovenske univerze dr. F. Lukman.

V Središču pa so priredili to nedeljo Orli in DZ Slomšek—Sinkovo slavnost, na kateri je govoril bogosl. profesor in učen mož dr. Fr. Kovačič iz Maribora.

Na Mali Šmaren, 8. septembra, pa so se skazale kot vnete Slomškove častilke dekleta z Dravskega polja. Ta dan se jih je zbralo nad tisoč v prijaznih Cirkovcah, kjer jim je v cerkvi govoril župnik Muršič, na zborovanju pa dr. Hohnjec in 17 mladenk.

Mladeniški shod se je vršil v Škalah, na njem sta govorila dr. Verstovšek in umrli kaplan Kompolšek. Ta dan sta se še vršili Slomškovi proslavi pri Sv. Jurju ob Taboru, kjer je govoril dr. Lukman in v Žetalah, pri podružnici Marije Tolažnice, kjer se je ob tej priliki blagoslovila zastava fantovske in deklške Marijine družbe. V cerkvi je pridigoval kaplan Kranjc, na zborovanju pa je govoril župnik Gomilšek, ki je proslavljal Slomškovo verno, rodoljubno, pravično in veselo srce. Za tem se je vrstilo šest deklamacij in govorilo je istotako toliko deklet. Popoldne je imel župnik Gomilšek sklepne večernice.

V Galiciji pri Celju so proslavili Slomška v nedeljo, 15. septembra. Slavnostno besedo je govoril dr. Verstovšek. Uprizorila se je tudi igra »Tri sestre«. (Dalje bo sledilo.)

MLADA GOSPODINJA.

Ako imamo zaprano, orumenelo perilo, ga v poletnih mesecih najlažje pobelimo. Perilo zmenčajmo kakor običajno z lugom in milom, a ga ne izperimo, temveč razprostrimo po pokošeni trati. Ko se malo osuši, ga poškopimo z mrzlo vodo. Najboljše gre z vrtno škropilnico, ki ima škropilnik. Ko smo to parkrat ponovili, perilo obrnemo in poškopimo drugo stran. Nazadnje ga ponovno zmenčajmo v lugu, izperimo v čisti vodi in neožetega obesimo na sonce. Dobro je, če pridenemo vodi za škropljenje terpentina in špirta. Na 1 škaf 1 žlico terpentina in 1 žlico špirta. Porumenele bele bluže polijmo, potem ko smo jih že z milom oprali, z vročo sirotko in pustimo čez noč. Drugo jutro jih izperimo in mokre obesimo na sonce.

Napravimo si zalogo jajc za zimo. Da moremo v zimskem času znesena jajca, ki imajo navadno visoko ceno, prodati, si napravimo v poletnih mesecih zalogo za lastno gospodinjstvo. Vložimo jih lahko v vodotopno steklo ali v apno. Jajca pregledamo, če so cela, umazana umijemo. Paziti moramo, da hranimo sveža jajca. Jajca, na katerih je sedela koklja samo par ur, že niso sposobna za hranjenje. Pregledana jajca vložimo v snažen škaf ali v kadico, ki ne propušča, in nalijemo na nje v vodi razmešanega apna. Apno ne sme biti sveže, ampak že vležano. Vzamimo ga toliko, da dobimo mleku podobno tekočino. Jajca morajo biti vsaj 4 prste pod vodo. Posodo hranim na hladnem kraju, najbližje v kleti, kjer po zimi ne zmrzuje. Paziti moramo, da se voda ne usuši, zato prilivajmo po potrebi apnene vode. V apnu se ohranijo jajca do pomladi dobro. Če jih konserviramo z vodotopnim steklom, jih enako pripravimo in polijemo z vodotopnim steklom, ki ga kupimo v drogeriji. Med 10 l prekuhane, ohlajene vode, zmešamo 1 l vodotopnega stekla. Držijo se istotako več mesecev.

Največje naše mesto je Beograd, ki ima okoli 230.000 prebivalcev; Zagreb jih ima 132.000, Subotica 102.000, Sarajevo 61.000, Ljubljana 60.000, Skoplje 41.000 in Maribor 33.000.

Na sliki vidite znamenito kavarno »Moskvo« na Terazijah v Beogradu; potem zagrebško nadškofijsko cerkev, mestno hišo iz Subotice, turško cerkev (džamijo) iz Sarajeva, ljubljanski grad, turško cerkev iz Skoplja in mariborski grad.

VSEM ČLANICAM DEKLIŠKIH ZVEZ.

V Mariboru so končno zopet osnovali osrednje vodstvo Dekliških zvez. Ni pa še s tem storjeno vse, tudi še to ni vse, če se tu in tam v »Našem domu« katera obregne ob osrednji odbor (čeprav je to tudi včasih dobro, kakor zlasti v zadnjem času, da ktera skomandira naše Mariborčane). Ampak treba je, da sedaj, ko smo nekako zopet združene potom osrednjega vodstva, da se še bolj resno poprimemo dela.

Vsaka predsednica DZ kakor ves odbor, naj si vzame kot v dolžnost, da v svojem delokrogu dela za vedno večji napredek svojega odseka. Vsak mesec en dekliški sestanek, vsaki pol leta po eno odborovo sejo, tu in tam kakšno igro. To je vse, seveda prav in boljše kot nič. Vendar to je premalo. Treba je vedno kaj izumiti, kar je v povzdigo organizacije. Članice imajo tako vedno večje veselje do dekliške zveze; novih ni treba pridobivati z dolgimi prošnjami, temveč prostovoljno pristopajo, ker vedno opazijo kaj novega, kaj lepšega in ta napredek jim ugaja. Sicer pa, ako je vse po starem, vedno istem »kopitu«, postane stvar preveč enolična in nikogar ne veseli. Dekleta se dolgočasijo, polagoma jamejo zapuščati dekliško zvezo; o zanimanju in navdušenju ni več govora. Ako taki dekliški zvezi v kratkem zapoje »Rekviem«, se ni nič čuditi.

V vsaki dekliški zvezi je nekaj brihtnih deklet. Tuhtajte in mislite, kako bi naredile; nekaj boste gotovo izmislile, kar bo v korist in napredek DZ, potem pa, ko vidite, da je dobro, pa to zapišite v »Naš dom«, da se bomo še drugi po vašem dobrem svetu ravnali.

Vodstva okrajnih organizacij DZ, kjer so, naj se tudi vzdramijo in dajo kaj od sebe. Ponekod se zdi, so le na papirju, malo je slišati o teh; zlasti, da bi se kaj skupnega priredilo po okraju. So res ponekod vse mogoče ovire — pa tudi to se da odpraviti. Treba je le nekaj dobre volje in gre.

Povsod se povdarja: posameznik danes ne pomeni nič, moč je le v skupnosti. Zatorej: Vsi se strnimo v skupno vrsto in le v najbolj složnem delu bo mogoče doseči velikih uspehov!

Osrednje vodstvo naj daje smernic in navodil, kar se bo brez dvoma tudi zgodilo. Okrajne organizacije DZ naj tudi skušajo kako misel sprožiti, naj se zganajo odločno ter naj sporedno z osrednjim vodstvom vodijo DZ k popolnemu razmahu. Istotako bodo odbori DZ vse priporočano izvršili natančno.

Ne kaže torej samo dregati, se kregati, ampak tudi z dobro voljo v neutrudljivem delu iskati uspehov. Tako se bodo naše DZ v doglednem času najlepše razcevele; zacelilo se bo pa tudi mnogo široko zevajočih ran na skupnem telesu našega ženstva, kar je tudi največja in najnujnejša potreba dni, v katerih živimo. — Bog živi!

Okrajni odbor ptujski.

DEKLIŠKE GREDICE.

Sldkagora pri Šmarju. Naša Dekliška zveza stoji prav trdno. Zato gre pač čast čč. gg. dušnim pastirjem, da so imele družbenke pomenljiva dneva 2. in 3. julija t. l. Vneto so delovale pred izpostavljenimi presv. Rešnjim telesom. Pri zadnjem sestanku smo igrale »Vedeževalko« in »Lušno Špelko, Pametno Minko«, ter govor o dobrem berilu, ki ga je predsednica med člani še posebej podala. Tako, sedaj pa z Bogom! Drugič več. — Zofka.

Rajhenburg. 22. majnik je bil dan veselja za našo Dekliško zvezo. Napravile smo namreč pešizlet k Mariji v Zagorjaj. Tam so naš č. g. voditelj Jakob Zidanšek imeli pridigo in darovali sv. mašo v namen DZ. Popoldne so bile slovesne večernice. Nato slovo od zagorske Marije z željo, ob letu spet priti pred njo. V prosti naravi smo zopet zadobile svežih moči za nadaljno delovanje. Posebno zanimiv sestanek pa je bil dne 12. junija. Nastopilo je več govornic-novink. To je prav veselo! Le pogumne bodite! Č. g. voditelj so priporočali članicam edinstvo in medsebojno vzajemnost, ker v slogi je moč, ter zaključili sestanek. Nato smo vadile »Lurško pastarico«, ki smo jo dne 1. julija igrale za romarje. Jo bomo ponovile. — Moram vam povedati, drage čitateljice »N. D.«, da bonito imele v jeseni gospodinski tečaj. To pa že, to! Naučile se bomo kaj boljšega kuhati in vsega, kar potrebuje slovenska gospodinja. Ljubljene sestre, posebno *Rezika iz Pišec*, takole se gibljemo v našem Rajhenburgu. Glede dekliskega tabora se bomo zadovoljile, kakor bodo določili naši čč. gg. voditelji. Na svidenje na taboru! Sestrski pozdrav vsem! — Tajnica. (Prisrčno pozdravljeni! Ali bo prihodnje leto kaj mogoče več naročnic? Le pišite še, prav vesel bom. — Ur.)

Veržej. S kakim zanimanjem čitam vsakikrat »Naš dom«, komaj čakam, da prirajž, najbolj me zanima delovanje naše slovenske mladine, katero bodri »Naš dom«. Vsa dobro misleča dekleta, le pogumno na delo za sveto stvar, organizirajmo našo mladino, da bo poštena in krepostna, ker šele tedaj nam je zagotovljena boljša bodočnost. — V »Našem domu« v julijevi številki sem čitala, da imamo v osrednjem odboru dekliskih zvez predsednico gđ. Marijo Štupica v Mariboru. Bog živi našo predsednico še mnogo let delovati in organizirati naše mladenke! Bodite nam prisrčno pozdravljeni od verženske dekliske zveze! Zelo si želimo imeti Vas, draga predsednica, enkrat v naši sredini. To bo, ako nam ugodijo, da bo tabor dekliskih zvez v Veržeju, kakor smo že poročali. V »Našem domu« smo poročale, da bomo praznovali petletnico, odkar se je posvetila božjemu Srcu. In to smo praznovali dne 10. julija prav slovesno. Blagoslov božjega Srca nam je najlepši dokaz vsega našega delovanja v zvezi. V tem kratkem času, kar deluje zveza, se je pet mladenk posvetilo Bogu in so šle v samostan, tudi iz naše dekliske zveze je vzklila dekliska Marijina družba, ki se je ob petletnici dekliske zveze posvetila božjemu Srcu. Predpoldnem je bila krasna pridiga č. g. Volčiča, potem slovesna sv. maša, pred sv. mašo sprejem 11 kandidatkin v družbo, med sveto mašo skupno sv. obhajilo, nato posvetitev presv. Srcu. Popoldne po blagoslovu slavnostni govor č. g. Volčiča, nato akademija presv. Srcu z zgodovinsko igro »Fabiola«, ki se je prav dobro obnesla. — Bodete mi rekli, predolge so moje vrstice, pa oprostite, moj namen je samo ta, da bi se vsa dekleta širom naše Slovenije, ki delujejo v zvezah, potrudile, da bi dekliske zveze, ki še niso posvečene božjemu Srcu, čimprej posvetile. Sprejmite širom naše Slovenije pozdrave od Francke Peršak, predsednice dekliske zveze v Veržeju. (Tončkin dopis pride drugič.)

Iz šentiljske doline. Da ne poročete, dekleta izven Št. Ilja, da pri nas nismo dekleta nič »korajžna«! Danes se oglašam sicer prvič, a ne zadnjič v »Našem domu«. Sicer me je zelo strah pred tisto pošastjo poleg g. urednika, namreč pred košem. Ej, pa mi je dala pogum prijateljica Rozika ččš: »Le piši brez skrbi, saj veliko pisem pa le srečno prirajža mimo košavega žrela!« Sedaj poleti je pri nas zelo prijetno. Zelo živahno se gibljemo v prosvetnem društvu ter pripravljamo, da si ustanovimo Dekliško zvezo. Sicer smo tako bolj počasne, pa delamo vendarle z veseljem za to. Ljubi Bog, daj pač že skoro zdravje našemu č. g. župniku, da bi mogli zopet kot naš skrbni voditelj delati za napredek šentiljske mladine. — Od povsod se že oglašajo dekleta, a iz Zg. Ponikve pa le ni glasu! Tončka iz Poljčan nas je vzdramila na toplem zapečku, a jaz bodem pa danes Vas, draga mi deklet ponkovška. Vem, da je Vam prijetno pri srcu v hladni senci. A kaj pa se le neki pogovarjate takole med sabo, sedeč pod košato župnikovo lipo? Glejte, to bi rada vedela dekleta širom domovine. Pa saj vem, tako kakor jaz, bojite se tudi Vi g. urednika. Prav tiho na uho Vam povem, da me ne bo slišal g. urednik, rekoč: Le pridite v »Naš dom«, da nas bo več skupaj, pa ga bomo prijele, ččš, da naj on najprej pokaže svojo sliko, a potem pa pridemo kar po vrsti vse s slikami v »Naš dom«. Ej, to bo še prijetno življenje deklisko v »Našem domu«! — Zadnjič smo si začrtale pota k »Našemu domu«, da vemo, kako in po kateri je boljše iti. Jaz sem za danes prišla po potu srčnosti in korajže. Isto svetujem tudi drugim. Dekleta, le vse v »Naš dom«! Ostanimo mu zveste naročnice, skrbno ga čitajmo, saj nam prinaša toliko koristnih in zabavnih stvari! Meni se je tako priljubil, da prosim in kličem vsem dekletom in fantom, naj ne bo niti eden brez tega koristnega lista. Le pridno delajmo vsi, da se »Naš dom« bolj razširi med našo

mladino. Dal Bog in naša dekleta in fantje, da ima drugo leto »Naš dom« vsaj eno tretjino toliko naročnikov, kot jih ima »Slovenski Gospodar«! S to željo v srcu najiskrenejše pozdravljam vse naročnike in čitateljice »Našega doma« ter jim kličem: Na mnoga leta! Bog živi! — Lenčka Korenova iz Št. Ilja pri Velenju.

FANTJE POD VAŠKO LIPO.

Nova cerkev pri Celju. Ko čitam priljubljen »Naš dom«, se mi zazdi, kot da bi vstopil nekega zimskega večera v kako kmečko hišo, kjer se zberejo vaščani h kakemu delu, n. pr. na prejo ali kaj sličnega. Kolovrati ropotajo, moški si prižgejo pipe in pogovor se začne. Stari oče začne pripovedovati kako povest, ko dokonča, se pogovor zasuje na letino in na gospodarske stvari. Potem zopet povzame besedo »stari« in opiše kakega rajnega soseda ali sorodnika. Nato se razvije živahna debata (razgovor). Ko se jim tudi to naveliča, si pa začnejo zastavljati uganke. In tako jim mine večer. — Ravno isto se mi zdi z »Našim domom«. Le poglej lepo povest »Klobuk gospoda župnika«, kako lepo pripoveduje. Potem pa gospodinske pomenke in razna pisma, katera pišejo z vseh strani Slovenije najboljša slovenska dekleta, kakor: Tončka iz Poljčan, Rezika iz Pišec in mnoge druge. Vrla dekleta morajo to biti! Nato pa imajo fantje svoj »pogovor pod vaško lipo«, kjer nam opisuje dva mlada vzorna mladeniča, ki sta morala prežgodaj leči v prerani hladni grob. O, ko bi bili vsi slovenski fantje takli! Potem pa zopet razna fantovska pisma iz raznih krajev Slovenije. — Le iz Nove cerkve pri Celju še ni bilo dozda nič slišati. No, nimamo nič kaj posebnosti, pa kljub temu se hočem zdaj večkrat oglasiti, ako g. urednik to dovoli in ako me ne bo zalučal v tisti uredniški koš. (Oho! Tak pa nisem!) Oni fant iz našega sosednjega Vitanja se mi smili, ko ga zdaj vsi po vrsti tako neusmiljeno obirajo in mu očitajo tisti liter. No, pa jaz mislim, da vendar menda ni tako; odgovori! Posebno Joško iz Banata ga je krepko podregal. Paziti pa moramo, da se ne bo naselil v naš mirni »Naš dom« kak prepir ali jeza, tega pač ne! Nazadnje pa imamo celi dve strani samih uganek; in tudi to je prav. Lahko rečem, da je »Naš dom« skoz in skoz izvrsten. Tudi jaz želim, da bi zgradili »Naš dom« na 32 strani in na 10.000 izvodov. K nam že tudi prihaja nekaj izvodov »Našega doma«. A drugo leto ga mora priti mnogo več. V vsak slovenski dom mora priti list »Naš dom«! Zdaj pa z Bogom vsi prijatelji: ve slovenska dekleta, cvetje domovine, in vi slovenski fantje, stebri slovenske domovine! Bog vas živi! — Premier Ivan, fant iz Nove cerkve pri Celju.

Sv. Jurj ob Ščavnici. Bolesno in otožno je zavelo preko belih, zorečih žitnih polj. Z dehtječimi lilijami sredi junijskih gred smo prtajeno zaječali in z rdečimi rožami so zakrnavela naša srca ob žalostni vesti: Domanjov Ludvik iz Žihlave je nehal trpeti — je umrl! V maju svojega življenja si odšel, dragi Ludvik. Komaj dvaindvajsetkrat si se poradoval cvetočih majniških livad, trindvajseta pomlad pa Te je preselila v lepše, rajske vrtove, kjer ni boli, tug, prevar . . . Kratko pot si prehodil, a vendar je bilo Tvoje romanje tako veličastno, tako hrasno, a tudi tako grenko. Rože so rastle ob Tvoji stezi; toda niso Ti nudile cvetja, nego z ostrimi trni so Ti ranjevale kožo in meso. Dolgoletna težka bolezen — kostna jetika — Te je tlačila kakor mora in Te strla ravno v letih, ko bi Tvoje notranje sile zadobile največji razmah. Ob Tvoji, s cvetjem posuti gomili smo začutili, da je odšel iz naše srede eden najboljših, najdelavnejših. Vsa naša društva: Orel, Bralno društvo, Marijina družba in Dramatični krožek. Te bodo pogrešala, ker Ti si jim bil duša. S Tabo pa je preminul tudi zvest dopisnik mladinskih listov — Ljudo — ter priden ugančar. Hvaležna jurjevška mladina Te je v obilnem številu spremljala na zadnji poti. Ona Te bo tudi ohranila v blagem spominu, ker sadovi Tvojega neutrudnega, tihega dela ne bodo usahnili. Le mirno počivaj, dragi Ludvik, ter se naužij božjega miru in radosti ob strani Kristovi! Le tam pod Marijinim plaščem cveti — Ti lilija, utrjana v prvem cvetu! — Tone.

JAZ BOM RAJŠI KMETIČ VESEL!

Bratje si belijo z ukom glave,
v mračnih prostorih brez sonca sede;
jaz pa bom rajši kmetič vesel,
rožno naravo objel.

Ljubil bom travnike, polje in gaj,
v hišici rodni bom našel svoj slaj,
ona vsikdar iz polne roke
plača ljubeče srce.

Kadar bo dušo mi trla bridkost,
šel bom med njive iskat si radost,
tamkaj okrogle mi slaveč žgoli,
srečo z menoj rad deli.

V srcu bo vera in Bog bo z menoj,
v duši bo vladal mi sveti pokoj:
Toraj bom rajši kmetič vesel,
rožno naravo objel.

Savinča.

(Urejuje France Modrinjak, bogoslovec, Maribor.)

1. ŠALJIVKE.

(Angela Vanovšek, Celje.)

Kje raste najboljšo vino? — Za kaj visijo ob slovesnostih zastave? — Kateri ljudje imajo ob svojem rojstvu toliko nog, kolikor je dni v letu? — Katerega gumba ni mogoče odtrgati? — Če imaš deset sveč, pa tri ugasiš, koliko jih še ostane?

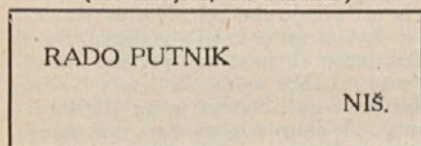
2. VERIGA.

(Josip Šuligoj, Bača.)

Da, da, ka, ka, ma, ma, pe, ro, ro, ša, va, va. Iz teh zlogov sestavi verigo, ki jo bo tvorilo 6 dvozložnih besed. Besede pomenijo: Pisalo, del človeškega telesa, hrano, lovilo, gospo in sveto opravilo.

3. POSETNICA.

(Fr. Tanjšek, Št. Andraž.)

Kaj je mož po poklicu?

4. ČUDNA TOMBOLSKA KARTA.

(Jožef Novak, Banovci.)

a	a	a	d	e	e	g	h	i	i	k
l	m	n	o	p	r	š	š	t	v	v
16	17	21	9	8	18	20	5	22	10	12
11	14	1	19	6	7	2	4	15	13	3

Česa lastnik te tombolske karte ni dobil, ker je prišel prepozno k tomboli?

5. KAKO JE IME?

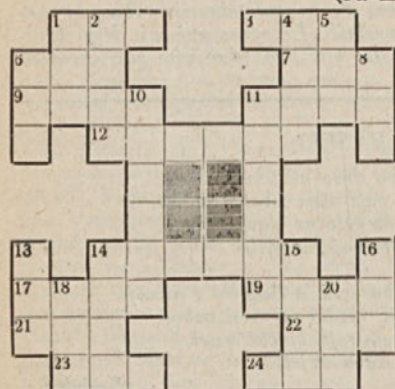
(France, Središče.)

Beseda prva je zaimek, sama nikdar ni priimek! a druga hišo nam predstavlja, domačnost z njo proslavlja.

Prvo drugi mi pridruži, kar dobiš — prosveti služi. Če brihten si — povej, kako ime je stvarci tej!

6. KRIŽANKA.

(R. Legvart, Zavrh — Dobrna.)

Vodoravno: 1. domača ptica; 3. orožje; 6. nagla smrt; 7. kar ljubimo; 9. svetopisemska oseba; 11. del noge; 12. tisti, ki tiska; 14. nočna ptica; 17. skupina pičev; 19. pokrivalo; 21. Abelova mati; 22. reka v Egiptu; 23. število; 24. vodna žival.

Navpično: 1. kača; 2. cerkveni dostojanstvenik; 4. del dvorane; 5. druga beseda za znoj; 6. posoda; 8. poljska rastlina; 10. žensko krstno ime; 11. nadzoruje kaznjence; 13. del voza; 14. del »stanovanja«; 15. posledica pretepa; 16. morska prikazen; 18. pozdrav; 20. igralna kvarta.

7. SPOMENIK,
(Fr. Mohorič, Paka — Vitanje.)

		a			
	a	a	a		
a	a	a	b	b	
c	č	č	d	e	
e	e	e	e	e	
g	g	g	i	i	
i	i	j	j	j	
j	k	k	k	l	
l	l	l	m	m	
m	m	n	n	n	
n	n	n	o	o	
o	o	o	o	o	
o	p	r	r	r	r
r	r	r	s	s	u
				v	z
				ž	

Kaj bereš po sredi?

Rešitve pošljite do 5. septembra. Izmed tistih, ki bodo vse uganke prav rešili, bodo dobili tisti trije vsak dve knjigi, ki so naročnino za vse leto plačali in jih bo žreb izbral; dva tistih pa, ki bodo rešili vsaj štiri uganke (šaljivke veljajo za eno uganko) pravilno, dobita pod istimi pogoji eno knjigo.

INDIJA KOROMANDIJA.

Vročje je sedaj potovati po Koromandiji. Toda človek z veseljem prenaša vročino, ker ima zavest, da dela za ugankarje »Našega doma«.

Že zadnjič sem poročal, da je Koromandija vsa pisana ugankarskih skrivnosti. Za danes sem pobral za Tebe, dragi, verigo, da z njo povežeš voz, ali pa se za pokoro opaseš z njo. Da pa boš lahko to storil, moraš najprej verigo sestaviti. Kako to storiš? Posamezne besede so členi verige. Zadnji zlog ene besede je prvi zlog naslednje itd. Glej, da boš zbral dobro člene ter jih pravilno zvezal, da se Ti veriga pri uporabi ne utrga!

Tombolska karta je malo čudna. Kajne?! Pa nič se ne ustraši, ampak premlevaj številke in črke na njej, da izveš, kaj se zgodi z zamudniki. Pazi pa, da se Tebi ne pripeti kedaj kaj sličnega, če boš rešitve ugank pošiljal tako pozno, kot si zadnji čas začel. Bog Te živi!

REŠITVE UGANK.

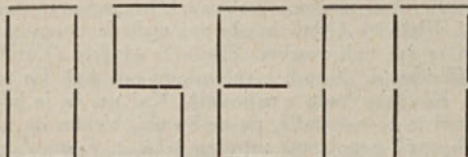
Šaljivke: Na svetu je več belih konjev, ker koli niso iz trsja, ampak iz lesa; oba (Turk in črna kava) sedeta brez stola; seno; sedi najprej na mravljišče in potem na stol in videl boš razliko.

Težak račun: Na nekem dvorišču je 8 kuncev in 24 rac.

Skrivnosten napis: Vzami naprej skupine z eno veliko črko, potem z dvema, tremi itd. Do biš: V vinu utone mnoga mušica, tudi človek — stara resnica.

Stopnice: Besede so: Ana, rak, grešnik, vladika, živinorejec, Anton Medved. Po sredi bereš: Naš dom.

PALICE.

Križanka: Vodoravno: 1. brana, 4. pipa, 7. roka, 8. Urban, 9. gube, 11. tolar, 13. iste, 15. amen, 18. pura, 21. tram, 23. šopek, 26. Izak, 27. opeka, 28. nuna, 29. paša, 30. potop.

Navpično: 1. brat, 2. ropot, 3. naga, 4. preje, 5. past, 6. angel, 10. urar, 12. lipa, 14. snop, 16. maša, 17. strop, 19. umika, 20. resno, 22. repa, 24. okno, 25. krap.

Kraljev pohod: Slavimo Slomška: Slovenje sina, številne pesmi peva miloglasne,
le malo takih šteje domovina, edinstva, rodoljublja je buditelj,
ogrejmo se za take vzore krasne; krščanske vere ognjevit branitelj.
mladini Slomšek moder je voditelj, Slava mu, nesmrtna slava!

»V trudu in znoju«: *Joško iz Banata:* Vesel sem Tvoje uganke. Malo jo bo treba sicer popraviti, a beli dan bo zagledala o priliki. — *N. N., Repno.* Ne morem razbrati Tvojega imena. Šaljivke so nekatere dobre. Pošlji še! — *Barika Moravec.* Zelo si skopa z ugankami. Eno celo si poslala. Ali boš zelo huda, da je ne vidiš v današnji številki? Potrpi! Uganka je dobra in pride gotovo. Pozdrav sestram in Tebi! — *Josip Mišmaš.* Ali ne bi poslal kaj lažjega in boljšega? Na tej si bi Tvoj kolega preveč razbijal glavo. — *Ivan Trobej.* Pošlji še! — *Mici Pepelnak.* Odgovarjam vsem trem pod Tvojim imenom. Nekaj blaga dobrega. Pride! — *Cilka Kok.* Prvo častitam k maturi. Lepo je, da imaš z matematiko veselje. Račun pride! Da se je moje prerokovanje izpolnilo, je čudno in skoro žalostno. Kaj praviš k temu? Le zopet se navduši za uganke! Pozdravljena! — Če hoče, imeti kdo pismen odgovor, naj priloži znamko.

Kako so reševali naši ugankarji? (Razprto tiskani so rešili vse pravilno, poševno tiskani vsaj 4, ostali manj.) Celjanka (Kc Te skrivam pod tuje ime, sem se skoraj zmotil ter Te s pravim imenom izdal. Ali bi bila zelo huda, če bi to storil?); *Jožef Novak,* Banovci (Tvoji želji bom ustregel); *Lojzika Repič,* Kutinci — *Sv. Jurij ob Ščavnici;* *Jožef Koren,* Morje Fram; *Katarina Čeh,* Krčevina pri Mariboru; *N. N., Repno* (Podpiši se drugič bolj razločno. Danes nisem mogel podpisati brati.); *Škale Marija,* Celje; *Marija Orešnik,* Slovenjgradec (Pozdravljaj vse ugankarje. Kaj pa ugankarice?!); č. g. *Matija Zemljič,* Sv. Tomaž pri Ormožu (Vesel sem, da sem tako slučajno zvedel za avtorja verzov o Slomšku. Hvala Vam za ta »greh«, ki si ga nalagate na ramena! Bog Vas živi!); *Angela Merčnik,* Sv. Trojica (?) v Slov. gor. (Drugič označi točno tudi kraj, da bom vedel, kje si.); *Zvonimir,* Sv. Bolfenk v Sl. g. (Upam, da sem Ti precej ustregel, a v bodoče bom skušal še bolj.); *Ladislav Pušcel,* Selnica ob Dravi (Hvala za pozdrave!); *Barika Moravec,* Velika Nedelja (Barika je sedela pol ure na mravljišču, da je občutila razliko. Zelo rad bi jo videl takrat. Ali je bilo prijetno? Hvala za pozdrave!); *Jožef Petrovič,* Sv. Barbara v Hal. (Iz Maribora gre »Naš dom« prvega v mesecu ali najkasneje drugega. Če torej ni o pravem času na mestu, ni to naša krivda.); *Josip Suligoj,* Bača; *Fr. Fidler,* Krtnice — Podplat (Reševal si, a je spodletelo. Mater pa le potolaži in jih še v mojem imenu prosi, naj Te raje podpirajo kot kregajo pri spisovanju. Saj je vendar bolje, da se s tem zabavaš, ko pa bi hodil po slabih potih. Le korajžno naprej piši!); *Fani Močivnik,* Šmarje pri Sevnici! *Urška Mandelc,* Šmartno ob Paki (Malo prezgodaj so mama klicali, da si tako malo rešila. Ali pa nisi večerje prismočila? O zdravlilu proti dremanju pa le poročaj, kako se bo obneslo!); *Anton Hodnjak,* Sv. Lovrenc v Sl. g.; *Frida Prapotnik,* Velika Nedelja (Ako hočeš vedeti, kako se človek počuti na mravljišču, vprašaj Bariko Moravec; saj se menda poznata. Ona je pol ure sedela na mravljišču in bo gotovo vedela za razliko med mravljiščem in stolom. Če pa ona ne ve, ali ne bi hotela povedati, vprašaj domačega g. dekana, oni pa Ti bodo gotovo ustregli. Tudi moje pozdrave jim izroči!); *Justi Sajko,* Sv. Jurij ob juž. žel. (Revica! Potem pa ne bo nič z gostijo, če si mi osivela pri ugankah. Že sem se veselil, da me boš povabila. Pa človek se ne sme prezgodaj veseliti! Živela!); *Mašs Jeza,* Hajdina pri Ptuj; *Alojzija Mlinarič,* Mici Pepelnak. *Jožica Narat,* Naraple; *Katarina Mačkovšek,* Sv. Jedert nad Laškim (Sodba je končana. Mislim, da ne preslabo. Upam, da mi ne hodiš brez glave okrog. Kako bi vendar to izgledalo? Ang. Vanovškovi pošljiš pozdrave in zahvalo za Tebi poslano! Prav! Zahvalo prejemš, ko to sporoči Angela, če bo sploh pozdrave našla.); *Mat. Zemljič,* Slat. Radinci; *Iv. Trobej,* Pameče (Ivan pravi: »Prav je imel fant iz Koroške, da se je pritožil čez me, ali s tem ni dražil nobenih srenšov. Pač pa bodo dekleta gotovo sukala nosove, ker imajo kljub svojim pristranim lasem tudi kratko pamet.«); *Miciha Fistrovič,* Plešivica (Mati in oče naj malo le popustita. Saj »Naš dom« pride le enkrat na mesec! Zime pa se jaz tudi veselim. Živela!); *Angela (Cecilija) Mikič,* Hajdina pri Ptuj; *A. Bosilj,* Zavreč (Priden si, da tudi k večernicam rad greš. Le tako naprej!); *Valentin Kaučič,* Smolinci (Menda ni bilo tako hudo s palicami?! Kaj pa, če je bilo za pokoro, kar je priletelo? Da bi pa ukinil skrivnosti iz Koromandje, pa ne bo nič. Veliko jih namreč še želi.); *Ivan Premrl,* Vizore (Tvoji želji prihodnjič popolnoma ustrežem.); č. g. *Franc Lovrenko,* Zamošani (Mislim, da težaki niso jezni!).

Nagrado so dobili: *Alojzija Repič,* Kutinci — *Sv. Jurij ob Ščavnici;* *Anton Hodnjak,* Sv. Lovrenc v Sl. g. in *Marija Orešnik* pri g. Lavre, Slovenjgradec.

NAGRADE ZA »KLOBUK GOSPODA ŽUPNIKA«.

Mislili smo, da nam bo pismonoša kar v košu nosil rešitve; pa je bilo prav malo tistih, ki so lovili lepe nagrade. No, naročniki so si najbrž mislili: »Naš dom« je itak revež, mi ga imamo pa radi, čeprav nič ne dobimo. Prav! Bili so seveda tudi dnevi tako polni dela, da potne glavice niso bile za študiranje. Bomo na zimo napravili tako tekmo; takrat pa Vas bo že več; kajne?

Kako so nam odgovarjali? Objavili bomo vse, ker jih je malo; zraven imena je odgovor na prvo vprašanje, v oklepaju pa število, ki so ga dali za drugo vprašanje.

Jož. Novak, Banovci 18, Sv. Križ pri Ljutomeru: Grof Marino bo izvršil samoumor (220). (Naš vneti prijatelj Novak je mislil, da so drugi tudi tako vneti ugankarji!) — Marija Orešnik, pri g. Lavretu v Slov. Gradcu: Bo kaznovan (50). — Angela Merčnik: Sv. Trojica v Slov. gor.: Izvršil bo samoumor (7). — Janez Kos, Ljubnica 16, Vitanje: Zadel ga bo šiba božja; pone- srečil se bo in umrl (7). — Zigert Ferd., Sv. Trojica v Sl. g.: Nič se mu ne bo zgodilo (nobe- den). — Lad. Pušcl, Selnica ob Dravi: V ječi se bo obesil (27). — Joško iz Banata: V blaz- nosti bo izvršil samoumor tam, kjer je ubil župnika (četrtina vseh rešilcev). — Jož. Petrovič, Sv. Barbara v Hal.: Grof se javi sam in je radi grofovske časti in ker se je sam javil, oproščen (15). — Josip Šuligoj, Bača, Sv. Lucija ob Soči: Znorel bo (nihče). — F. Fiedler, Krtince-Podplat: Samoumor (100). — Urška Mandelc, Šmartno ob Paki: Zblaznel in v vodo skočil (20). — Peršak Francka: Za klobukom je šel v vodo (12). — Premrl Ivan, Vizore 26 pri Novi cerkvi: Vojnik: Vzel si je življenje (5). — Mlinarič Alojzija, Naraple: Pobegnil je (nihče). — Vlč. g. Lovrenko Fr., Sv. Marjeta pri Moškanjcih: Živel bo kakor drugi Kain (ne bo jih več, kakor je prstov na levi roki).

Vsi odgovori so prav duhoviti, vendar točen ni nobeden. Zato smo nagrade tudi izpremenili, da so štiri: ena po 100 Din in tri po 50 Din. Da bi jih res pravično podelili, smo si pomagali še z žrebom. Ti rešivci so dobili nagrade:

1. sto dinarjev: Jož. Šuligoj, Baccia di Modrea 4, prov. di Gorizia — Italia;
2. petdeset dinarjev: Urška Mandelc v Rečici, p. Šmartno ob Paki;
3. petdeset dinarjev: Joško iz Banata (ki naj takoj sporoči točen naslov),
4. petdeset dinarjev: Janez Kos, Ljubnica 16, Vitanje.

Vsem štirim želimo, da porabijo denar kar najbolj koristno. Drugim pa želimo prihodnjič vso srečo. Vse pa pozivamo, da delajo za »Naš dom« in ga širijo. Z novim letom moramo imeti mesto 2400 naročnikov — 10.000! Moramo! Bog nam pomagaj in vsi dobri ljudje!

Urednikova pošta. Val. Kavčič, župan v Smolincih: Prav lepa hvala! Ko nam bodo izdelali slike za tisk, Vam jih vrnem. — Dekle s Hajdine: Kaj rad bi prišel med vas. Ta čas pa bom praj daleč od Maribora. V duhu bom z Vami. Ali ne bi hoteli Vi govoriti na taboru tudi nekaj besed za »Naš dom«? Prosim Vas, govorite jih v mojem imenu in pozdravite vsa dekleta! Recite, da Vas je urednik naprosil, da zberete ves tabor okoli »Našega doma«. Potem pa mi pišite! Slike in proslava »Umeščenja« bi mi bile zelo dobrodošle. Živeli! — Iv. Kitek, Studenice pri Poljčanah: Za vse iskrena hvala! Posebno za lep opis, ki bo prišel jeseni! — Neta, Sv. Benedikt: Jaz bi bil zadnjič zelo rad z Vami govoril. Kje pa ste bili? Pesem pride! Le s proštorom imam vedno križ. — Ciril Miklavc, Ribnica na Poh.: Bog Vam povrni za Vaš trud! Izmed vsega bo najprej prišel življenjepi. Upravi pa sem naročil po Vaši želji. Bog Vas živi! — Vsem sotrudnikom: Potrpljenje je božja mast. Kajne, pri »Našem domu« je imate cele kile. Nič ne zamerite! Saj je meni najbolj žal. — Dekle iz ptujske okolice »Prijateljica«: Tončka iz Poljčan »Spomini«, poročilo od Sv. Benedikta, Francke iz Studenic, orož- nika iz Perleza, g. Gospodariča iz Gederovec pride prihodnjič.

Pošta uprave. Najidealnejši narodni delavci so širitelji ljudske prosvete, saj se narod ceni po njegovi umski višini ter njegovem krepostnem življenju. V tem zmislu si je zasnoval svoje življenjske cilje g. V. Gospodarič iz Gederovec v Prekmurju, ki izven svojih stanovskih dolž- nosti tam v Slovenski Krajini deluje na polju prosvetitve tamošnjega ljudstva. Dandanes nikdo ne živi v dobrih gmočnih razmerah, tudi imenovani ne, ali vendar si je iz nesebične ljubezni do kršč. probuje tamošnje odrasle mladine pritrgal lastnim ustam, da je iz svojih prihrankov naročil 5 izvodov prosvetnega lista »Naš dom« in je namenil tistim, ki so v nevarnosti propadanja. Imenovani si je s tem činom postavil častni spomenik, ki ga v »Našem domu« odkrivamo vsem v vzgled ter vsaj v toliko posnemo, da bi imela vsaka slovenska hiša naš prosvetni list. — Dopise, ki ste je na- menili ali Prosvetni zvezi ali uredništvu ali upravi »Našega doma«, ne naslovite na Cirilovo tis- karno ali na »Slovenskega Gospodarja«, ali splošno Maribor, najbolj točno nas najde le ta naslov: Maribor, Aleksandrova cesta 6 I.

PRVI IN EDINI SLOVENSKI ZAVAROVALNI ZAVOD VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

DUNAJSKA CESTA
ŠT. 17.

V LJUBLJANI

DUNAJSKA CESTA
ŠT. 17

SPREJEMA: V POŽARNEM ODDELKU: ZAVAROVANJA VSEH POSLOPIJ IN PREMAKLJIVIH PREDMETOV, KI SE POŠKODUJEJO PO OGNJU, STRELI IN PO EKSPLOZIJИ SVETILNEGA PLINA, CERKVENE ZVONOVE PROTI RAZPOKI, STEKLO IN ZRCALA PROTI UBITJU PO ZNATNO NIZKIH CENAH. — V ŽIVLJENSKEM ODDELKU: ZAVAROVANJE NA DOŽIVETJE IN SMRT V VSEH SESTAVAH, ZAVAROVANJA NA OTROŠKO DOTO, RENTNA IN LJUDSKA ZAVAROVANJA POD NAJUGODNEJŠIMI POGOJI.

PODRUŽNICE: SARAJEVO, KOROŠČEVA UL. 15; ZAGREB, HATZOVA ULICA 12; CELJE, CANKARJEVA ULICA 4; SPLIT, ULICA XI. PUKA 22; BEOGRAD, KNEZ MIHAJLOVA 7.

CENIKI IN POJASNILA Z OBRATNO POŠTO BREZPLAČNO.
ZANESLJIVI POSREDOVALCI SE VEDNO SPEJEMAJO.

FRANC STRUPI V CELJU

Vam priporoča svojo

zelo bogato zalogo steklene ter
porcelanaste posode, svetiljk, le-
pih okvirov, ogledal, raznovrstnih
šip itd.

Prevzema vsakršna steklarska dela

Najsolidnejše cene in točna postrežba

!! Na drobno !!
!! Na debelo !!